

SLOVENSKI NAROD

Izšla vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznika. — Inzerati do 30 peti a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati peti vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — CELJE, Kocenova ulica 12. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESENICE Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštne Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

NEMČIJA PRED USODNO ODLOČITVIJO

Jutri se bodo vršile v Nemčiji predsedniške volitve — Hindenburg ali Hitler? — Popolna negotovost

Berlin, 12. marca. Nemčija je danes na predvečer morda ene najvažnejših in najusodnejših odločitev povojne dobe. Jutri se bodo vršile po vsej državi predsedniške volitve. Izmed štirih kandidatov prihajata v poštev samo dva, to je dosedanji državni predsednik feldmaršal Hindenburg in vodja nemškega fašističnega pokreta, bivši ličarski pomočnik Adolf Hitler. Kandidat komunistov in kandidat velenemcev sta samo števnata kandidata in za izvolitev sploh ne prihajata v poštev. Volilna borba se vrši z vsemi najmodernejšimi sredstvi. Za Hindenburgom stoji zmerna Nemčija,

dočim predstavlja Hitler maso ekstremnih nacionalistov, nezadovoljnih z revucijonarnimi elementov, ki hočejo »rešiti« Nemčijo pred popolnim zasužnjenjem, kakor označujejo miroljubno politiko Brüningove vlade. Niti na sam predvečer volitev se ne da reči, kdo bo zmagal.

Pri zadnjih volitvah je bilo 42 milijonov volilnih upravičencev, tokrat pa se je to število povečalo na 44 milijonov. Pri zadnjih volitvah je glasovalo 35 milijonov volilcev in bo tokrat število glasovalcev gotovo večje, dasiravno se bodo mnogi socialni demokrati in nemški nacionalisti vzdržali glasovanja.

Nekateri nemški nacionalisti nočejo glasovati proti Hindenburgu.

Za izvolitev bi bilo potrebno najmanj 18 milijonov glasov. Zelo dvomljivo pa je, da bo Hindenburg že pri prvih volitvah dosegel to število. Narodni socialisti s svoje strani so prepričani, da bo zmagal Hitler, ker ga bodo podpirale mase brezposelnih, skoro gotovo pa bodo glasovali zanj tudi komunisti. Zmaga Hindenburga bi pomenila nadaljevanje politike mednarodnega sodelovanja in zblíževanja, dočim bi zmaga Hitlerja pomenila zavest Nemčijo v nov gospodarski in politični kaos, ki bi lahko imel usodne posledice za vso Evropo.

Briandu izkazana najvišja čast

Proglazen je za zaslužnega moža za domovino in bo njegovo ime vklesano na vseh javnih poslopih

Pariz, 12. marca. Včeraj so ves dan romale ogromne množice mimo mrtvaškega odra v dvorani zunanjega ministrstva, kjer je na parah Aristid Briand. V teku včerajšnjega dne je šlo mimo odra gotovo nad 50.000 ljudi. Še o polnoči so čakale na ulici dolge vrste, da bi prišle na vrsto. Danes dopoldne ob 11. so dvorano zaprli ter je bil dovoljen vstop samo oficijelnim delegacijam in zastopstvom, ki so prihitele na pogreb iz vse Evrope. Predsednik razorožitvene konference Henderson je poslal Tardieuju pismo, v katerem se opravičuje, da ne more priti osebo na pogreb svoje dobre prijatelja in pobornika miru, ker so mu zdravniki zabranili potovanje. Zato izraža tem potom svoje sožalje ob izgubi velikega francoskega patriota, ki ni bil samo francoski, marveč

mednarodni državnik, ki je šele navdahnil pravo življenje Društvu narodov. Največji dokaz za to, je globoka žalost, ki jo dele s francoskim narodom vsi narodi sveta.

Zbornica je včeraj sprejela zakon, s katerim se proglasa Briand za zaslužnega moža za domovino. To je najvišje odlikovanje, ki ga more dobiti kak državnik v Franciji. Dosedaj so bili odlikovani na ta način samo Clemenceau, Foch in Poincare. K njihovim imenom bo sedaj v parlamentu in na vseh javnih poslopih na posebni marmorni plošči vklesano še ime Aristida Brianda. Francoske občine naravnost tekmujejo med seboj, kako bi kar najbolj počastile velikega državnika. Najlepši trgi in najlepše ulice dobivajo Briandovo ime.

Japonska predlaga mir?

Novi predlogi japonske vlade za ustavev sovražnosti Društvo narodov prekinilo zasedanje

London, 12. marca. g. Japonski poslanik na Kitajskem je izročil angleškemu poslaniku siru Millesu Lampsonu noto s prošnjo, naj o vsebini obvesti kitajsko vlado. V tej noti izjavljajo japonska civilna in vojaška oblastva, da so pripravljena v smislu resolucije Društva narodov z dne 4. marca prijeti pogajanja s kitajskimi krajevnimi faktorji. Ker se Japonci boje glede nadaljnjega razvoja v borbi na fronti, smatrajo, da se je treba istočasno pogajati glede ustavitve sovražnosti kakor tudi glede umaknitve čet. Kitajci pa zastopajo kakor znano stališče, da je treba najprej ustaviti sovražnosti, nakar bodo avtomatično umaknili svoje oborožene oddelke.

Ženeva, 12. marca. g. Izredno plenarno zasedanje Društva narodov je zdaj prekinilo svoje zasedanje, in sicer s soglasnim sprejetjem predlagane resolucije o ureditvi spora na Daljnem vzhodu. Kitajski in japonski delegat sta se pri tem vzdržala glasovanja. Kitajski delegat je to utemeljeval s tem, da še nima končnoveljavnih navodil svoje vlade, vendar pa je več kot gotovo, da bo resolucijo naknadno ratificiral. Japonski delegat je izjavil, da soglašja sicer z načeli v resoluciji, vendar pa se je vzdržal glasovanja, ker ima Japonska pomisleke proti uporabi člena 15. pakta Društva narodov. Nato je bilo izvoljenih 6 članov, ki bodo skupno s člani sveta Društva narodov tvorili veliko komisijo. Med izvoljenimi sta tudi švicarski zvezni predsednik Motta in češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš. Prihodnje plenarno zasedanje se bo vršilo na poziv predsednika, vsekakor pa ne pred 1. majem.

Lucije o ureditvi spora na Daljnem vzhodu. Kitajski in japonski delegat sta se pri tem vzdržala glasovanja. Kitajski delegat je to utemeljeval s tem, da še nima končnoveljavnih navodil svoje vlade, vendar pa je več kot gotovo, da bo resolucijo naknadno ratificiral. Japonski delegat je izjavil, da soglašja sicer z načeli v resoluciji, vendar pa se je vzdržal glasovanja, ker ima Japonska pomisleke proti uporabi člena 15. pakta Društva narodov. Nato je bilo izvoljenih 6 članov, ki bodo skupno s člani sveta Društva narodov tvorili veliko komisijo. Med izvoljenimi sta tudi švicarski zvezni predsednik Motta in češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš. Prihodnje plenarno zasedanje se bo vršilo na poziv predsednika, vsekakor pa ne pred 1. majem.

Proračun pred senatom

Beograd, 12. marca. Finančni odbor senata se je sestel danes dopoldne ter pričel razpravo o proračunu, ki ga je Narodna skupščina včeraj predložila senatu. Trajalo bo predvidoma osem do devet dni. Po sprejetju proračuna bo odšel senat na velikončne počitnice.

Poziv sportnikom

Beograd, 12. marca. Minister za telesno vzgojo dr. Kraljević je poslal vsem sportnim društvom poziv, naj s priredijo tekem in drugih prireditvev zbirajo sredstva za podporo brezposelnih in siromakov. Minister povdarja v svoji okrožnici, da sportna društva nimajo samo naloge telesno vzgajati mladino, marveč da morajo zasledovati tudi višje cilje in pomagati sodržavljanom, ki so v bedi in pomanjkanju.

Jutri

fenomenalni velfilm, v katerem pojeta v glavnih vlogah najslavnejša pevca sveta, člana Metropolitan opere v Newyorku

Lawrence Tibbett
bariton

Grace Moor
sopran

Ljubezen

Mihajla

Petrova

Dodatek najnovejši Foxov zvočni tednik in prvi domači zvočni film produkcije »Svetlotec« v Zagrebu!

Rezervirajte vstopnice v predprodaji jutri od 10. do 1/2 13. Predstave ob 3., 5., 7. in 9. uri.

Elitni kino Matica
Telefon 2124.

Češki agrarci odklanjajo Tardieujev nacrt

»Venkov« naglašja, da bi pomenil pristanek na ta nacrt samomor čeških agrarcev

Praga, 12. marca. »Venkov« izraža v uvodniku veliko nezadovoljstvo čeških agrarcev zaradi Tardieujevega nacrtja in naglašja, da češkoslovaška ne bi mogla priznati stalnih carinskih ugodnosti Rumuniji, Madžarski, Jugoslaviji in Poljski. Predlagani preferenčni sistem bi pomagal samo agrarnim državam, da bi mogle uspešneje plasirati svoje agrarne pridelke na češkoslovaškem in le majhen del v Avstriji. Češkoslovaška bo že v par letih dvignila svoje poljedelstvo tako, da bo lahko krila vso svojo potrebo. Zaradi tega bi pomenil pristanek na Tardieujev nacrt pravi samomor.

Bukarešta, 12. marca. g. Vse politične stranke se živahno bavijo s problemom srednjeevropskega gospodarskega sodelovanja. Te dni je bival v Bukarešti bivši ministri predsednik Julij Maniu, ki je v tej zadevi razpravljal s člani kmetijske stranke. Stranka se je izrekla za nacrt.

Tudi liberalna stranka soglašja s Tardieujevim nacrtom. Končno veljavno stališče bo znano šele tedaj, ko bo mogla vlada podrobnosti nacrtja sporočiti širši javnosti. Na zadovno interpelacijo liberalnega poslanca Djuvare, ki je bila vložena v parlamentu, bo danes odgovoril zunanji minister Ghica.

Varšava, 12. marca. AA. »Ilustrovani Kurier« Dzienic priobčuje razgovor s poljskim zunanjim ministrom o francoskem predlogu glede gospodarske zveze srednjeevropskih držav.

Dr. Zaleski je izjavil, da ga je o tem predlogu obvestil predsednik francoske vlade Tardieu, da pa je to vprašanje dokaj zamotano in da mu rešitve ne bo moči tako hitro najti. Poljska vlada je v stalni zvezi z zainteresiranimi državami. Dobri odnosi tej državi s Poljsko izključujejo vsako rešitev, ki bi bila v škodo poljskega gospodarstva.

Svojo ženo zadavil

Zagreb, 12. marca. n. Iz Belovara poročajo, da je delavec Vicko Kokič iz Zagreba, ki je bil pred dnevi aretiran in odpeljan v Belovar pod sunnjo, da je tam ubil svojo ženo. priznal po daljšem obotavljanju svoj zločin. Izgovarja se, da je živel v neprestanem prepiru s svojo ženo. Nekega dne je je nagovoril, naj odpotuje k bratu v Orahovico in Slavoniji. Žena se je res odločila in je tudi sosedom povedala, da odpotuje proti jugu ter je kmalu nato res izginila iz Zagreba, pa tudi moža ni bilo na epregled. Sosedje so mislili, da je mož spremljal ženo, kakor se je tudi v resnici zgodilo. Ko sta z ženo prišla do Belovara, jo je prisilil, da je šla z njim ob tiru tako daleč, dokler se mu je zdelo, da jo lahko ubije, ne da bi ju kdo opazil. Tedaj je skočil proti nji in jo zadavil. Pustil pa je pri mrtvi ženi svoj gumb, ker je menil, da mora vsak zločinec nekaj pustiti pri svoji žrtvi, da ga ne bi izsledili. Dognano je, da je mož imel neko prijateljico v isti hiši, kjer je v Zagrebu stanoval. Danes so Kokiča privedli v Zagreb in ga izročili sodišču.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Podržavljenje avtobusnega prometa v Turčiji

Angora, 12. marca. č. Turška vlada je pripravila dva zakonska nacrtja, za katera se turška javnost silno zanima. Po prvem zakonskem nacrtu nameravajo ukiniti vse privatne avtobusne proge, ki kakorkoli konkurirajo s turškimi državnimi železnicami. Avtobusne proge namerava prevzeti država. Z drugim zakonskim nacrtom pa zahteva turška vlada večji kredit za postavitev velikega nacionalnega spomenika kot simbola prerajene Turčije.

Poštna znamke v korist brezposelnim

Praga, 11. marca. h. Poštnemu ministru so nekatere delavske organizacije poslale predlog, naj bi izdalo poštne znamke, katerih dr. odki naj bi pripomogli k olajšanju brezposelnosti. Izdale naj bi se posebne poštne znamke po 1, 2 in 3 Kč, ki bi se prodajale za 1000 odstotkov dražje. Iz prebitka naj bi se ustvaril poseben fond za podpiranje brezposelnih. Če bi poštna uprava izdala 500.000 enokronskih, 400.000 dvekronskih in 300.000 trikronskih znamk s 100 odstotnim pribitkom, bi znašal izkupiček skoraj 4,5 milijona Kč, od katerih bi d-ila polovico, druga polovico, fond za brezposelne pa drugo polovico.

Pomoč Al Caponea Lindberghu

Newyork, 11. marca. č. Da bi našli Lindberghovega otroka, ni še nobenega definitivnega potrdila. Tudi Lindberghova tašča Morrow je demantirala govoric, da so Lindberghu vrnili otroka. Zanimivo je, da je v protekli noči Lindbergh zopet nemodoma z avtomobilom neznan kam odpotoval in se vrnil šele davi. Smatrajo, da je bila vožnja v zvezi z otrokovo usodo. Al Capone, ki je dal na razpolago 10.000 dolarjev, da bi izsledili Lindberghovo dete, je sedaj zaprosil sodišče, naj mu da začasno svobodo, da bi sam preiskal vso zadevo. Pripravljen je položiti pri sodišču kavcijo 200.000 dolarjev.

Pariz, 11. marca. s. Šef ameriške legije v Parizu je prejel anonimno pismo, v katerem sporoča neznan odposilatelj, da mu je znano sedanje bivališče Lindberghovega otroka. Kakor sporoča pisec, so otroka odvedli najprej v Stamford v državi Connecticut, od tam pa na petrolejskem parniku v neko vilo v Larchmontu v državi Newyork. Folicija je o pismu takoj obvestila Lindbergha.

Mednarodna konferenca vinogradnikov

Proti prohibiciji, za znižanje trošarine, izboljšanje kvalitete in večjo propagando za potrošnjo vina

Pariz, 12. marca. AA. Mednarodna konferenca vinogradnikov je končala delo in sprejela 11 resolucij. Med drugim priporoča konferenca skupni nastop vseh vinogradnikov proti prohibiciji. Akcija naj bi bila zasnovana na mednarodni podlagi. Posebna resolucija je proti visokim carinskim postavkam, druga protestira proti potvarjanju vina

in proti nelojalni konkurenci, priporoča zaščitne znamke in organizacijo kredita. S tem v zvezi naj bi Društvo narodov posredovalo mednarodni kredit in kredit za propagando vinske potrošnje. Delegati, zlasti zastopniki iz Jugoslavije so izjavili, da so z delom konference zadovoljni.

Carinska vojna med Italijo in Češkoslovaško

Italijanske represalije proti omejevanju uvoza na Češkoslovaškem Češko opravičilo

Praga, 10. marca. g. Represalje na gospodarskem polju, ki jih je sklenila uvesti Italija in ki omejujejo ali sploh prepovedujejo uvoz najraznovrstnejšega blaga na Češkoslovaško, so izzvale v češkoslovaških gospodarskih krogih veliko nerazpoloženje. Oficijelno se naglašja, da izvoz iz Italije na Češkoslovaško ni omejen in da se čim najbolj liberalno dovoljujejo devize. V prvi dobi so se prošnje za uvoz italijanskega blaga re-

ševale bolj počasi, sedaj pa je praksa tako izdelana, da pri reševanju teh prošenj ni nobenega zastoja. Zato smatrajo na Češkoslovaškem italijanske represalije za neutemeljene in so italijanskim pristojnim mestom predložili obsežen statistični material, iz katerega je razvidno, da se izvoz iz Italije na Češkoslovaško razvija normalno. Zato pričakuje Češkoslovaška, da bodo represalije zopet preklicane.

Najnovejše v par besedah

Berlin, 12. marca. AA. Med razpravo pred nekim tukašnjim sodiščem se je neka obtoženka slekla in pričela plesati pred sodniki. Obtožena je bila zaradi tatvine. Sodni stražniki so z velikim naporom odstranili obtoženko iz dvorane. Obsojena je bila na tri leta ječe.

Helsingfors, 12. marca. AA. V njenem stanovanju so našli ubito z revolverjskimi strelji Mino Krauser. Smatrali so jo za mednarodno volunko. V zadnjem času je bila v zvezi z voditelji lapskega pokreta. Sodijo, da gre za umor iz političnih motivov.

Nica, 12. marca. g. V enem izmed tukašnjih hotelov se je danes pripetila strašna nesreča. 32-letni operetni pevki, ki je med vožnjo z liftom pogledala na hodnik, je odtrgalo glavo.

Le Havre, 12. marca. g. Na parniku »Ill de France« je prispelo iz Amerike za račun francoske banke 223 sodov zlata.

London, 12. marca. g. Kakor javljajo listi iz Bombaya, je na severni meji Indije pripravljenih 40.000 upornikov na odhod

proti Tešavarju, ker hočejo izsiliti od indske vlade, da izpusti na svobodo Gandija. V vladnih krogih izjavljajo, da je ta pokret pripravil panhindustanski kongres. Na ozemlje upora je bilo odposlanih več vladnih letal. Angleške čete na severni meji Indije so bile ojačane.

Praga, 12. marca. h. V okviru deviznih naredb je bil danes popolnoma prepovedan vsak izvoz vrednostnih papirjev iz Češkoslovaške.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA

danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: devize: Amsterdam 227.99 do 228.35, Berlin 1340.74 — 1351.54, Bruselj 785.19 — 789.13, Curih 1094.35 — 1099.85, London 204.35 — 205.95, New York ček 5613.93 — 5642.19, Pariz 221.98 — 223.10, Praga 166.98 — 167.84, Trst 291.45 do 293.85.

INOZEMSKÉ BORZE

Curih, Beograd 9.02, Pariz 20.30, London 18.75, New York 515.314, Bruselj 71.90, Milan 26.70, Madrid 39.50, Amsterdam 207.80, Berlin 122.65, Sofija 3.73, Praga 15.2750, Varšava 57.80, Bukarešta 3.08.

ELEKTRIFIKACIJSKI PROBLEM V DRAVSKI BANOVINI

Predavanje vsučiliškega profesorja dr. M. Vidmarja v trgovskem društvu „Merkur“

Nobena nesreča ni za deželo, če je privatno električno gospodarstvo že zasedlo s svojimi napravami velik del ozemlja. Vse v elektrotehniko kaže na kolektivno gospodarstvo. Tudi pri nas. Toda prehod od polnega prostega privatnega električnega gospodarstva do kolektivnega, prehod od privatne produkcije električne energije do državne, monopolne, je težak. Poseganje v privatno gospodarstvo je vedno nevarna stvar, nepotrebno zadrževanje privatne podznanosti pa je v težkih gospodarskih časih prav posebno škodljiva stvar.

Oblast, ki danes misli na elektrifikacijo dežele, mora brezpozorno najprej razčistiti osnovna gospodarska načela svoje akcije. Konstruiranje po načrtu, ki se lovi od dne do dne, mora škodovati javnosti. Demagoške fraze, nejasni pojmi, nezdravi koncepti, ne smejo najti prostora v tako važnem delu, kakor je elektrifikacija vse dežele.

Vse to bi bilo lahko preštetudirano, premišljeno in prebavljeno v gospodarskem zatišju nesrečnih let svetovne vojne. Takrat je bilo že videti, da bo privatna podjetnost posegla po elektrifikacijskih problemih. Temu naravnemu dejstvu bi bil novi elektrifikacijski načrt lahko od vsega početka prilagojen. Toda minila je vojna, prešla so prehodna leta in novi načrt za elektrifikacijo Slovenije ni bil gotov. Tudi danes ni gotov. Mnogo še debatiramo o njem.

Po svetovni vojni

Še med svetovno vojno je švicarski kapital začel v Fali ob Dravi graditi veliko moderno hidrocentralsko. Izdatna vodna sila na našem severu je obetala velike množice električne energije. Do 200 milijonov kilovatnih ur produkcira lahko na leto ta največja naša elektrarna.

Če računamo, da ima dravska banovina en milijon prebivalcev, dobimo že v elektrarni v Fali v skrajnem primeru 200 kilovatnih ur na leto in glavo prebivalca. V sosednji Avstriji, ki je zelo dobro elektrificirana, odpade na leto in glavo prebivalca skoraj 400 kilovatnih ur. Industrijske države, kakor na pr. Nemčija, dosega seveda izdatno višje konsumne številke. Za nas Slovence pa je prav gotovo za dolgo vrsto let 200 do 250 kilovatnih ur na leto in glavo prebivalca visoka konsumna številka.

Privatna podjetnost je tedaj neposredno po zaključeni svetovni vojni naš elektrifikacijski problem prav za prav rešila. Toda le na videz. Pretežno večino svoje produkcije je elektrarna v Fali namenila največji naši kemični industriji v Rušan. Dovolj pa je vendarle ostalo kilovatnih ur za preskrbo vsega štajerskega dela naše banovine.

Kranjski del dravske banovine je neposredno po svetovni vojni tudi dobil svoje elektrarne. Na žalost pa je dobil veliko malih elektrarn, produkcija električne energije je zaradi tega v tem delu banovine zelo razkosana.

Elektrarna na Završnici je ostala torso. Namestu da bi vršila vlogo dopolnilne elektrarne, je začela obratovati kot samostojna elektrarna centrala. Po vsi severni Gorenjski je razpredla svoje mreže.

Ob Savi smo dobili večjo elektrarno v Kranju, ki premore okroglo 2000 Ks. V Tacnu pri Ljubljani daje Sava moderni elektrarni, ki je zgrajena za 2000 Ks, začasno le 1000.

Kranj je postal industrijsko središče. Cenena električna energija je privabila cel roj podjetnikov. Elektrarna v Tacnu je zasedla vse severni del ljubljanske okolice ter celo prodrla v samo mesto.

Mestna elektrarna ljubljanska je po končani svetovni vojni zaslula v velike težave. Električna energija je bila v našem glavnem mestu draga stvar. Veliko premalo je bilo. Zato so morale pomagati okoliške elektrarne.

Naj omenim še, da je po vojni nastala elektrarna v Škofji Loki, nesrečna elektrarna v Zireh in mogoče še bolj nesrečna elektrarna v Zagradcu na Dolenjskem. Tudi Tržič ima danes svojo elektrarno.

Elektrifikacijski problem zdaj

Kako stoji tedaj danes elektrifikacijski problem? Navidez tako, da imamo prav za prav skrbeti samo še za Dolenjsko. Po zabitih pa ne smemo, da stoji v Trbovljah velika električna centrala za 9000 KW, ki ne obratuje, ki bi pa prav lahko preskrbovala vso Dolenjsko. To tem bolj, ker odplava iz Hrastnika, Trbovlj in Rajhenburga vsako leto po Savi 60.000 ton premogovnih odpadkov, ki bi pokurjeni silno poceni producirali električno energijo.

Kdor dandanes misli na preskrbo vse naše banovine s potrebno električno energijo, mora računati pred vsem s tem, da je štajerski del banovine preskrbljen. Računati mora nadalje s tem, da ima elektrarna v Fali obilo presežne energije. Od kar je tvornica v Rušan skrbila svoj obrat, pada na leto gotovo 100 milijonov kilovatnih ur neizkoriščenih preko jezov. Ta naravna energija je naše narodno premoženje in kdor ne misli nanj, ga zapravlja.

Tudi pravkar omenjeni premogovni prah, ki neizkoriščen odplava po Savi, je narodno premoženje. Najmanj 20 milijonov kilovatnih ur nam neizkoriščenih izgine v valovih. Izgube v Fali in v Trbovljah so tem strašnejše, ker predpostavljajo fiktivne izgube. Saj vendar v Fali in v Trbovljah potrebni produkcijski stroji stojijo. Niti pare ni treba investirati za izrabo naravne energije.

Javni elektrifikator mora nadalje računati s tem, da tudi v kranjskem delu banovine elektrifikacija nima bogve kakor obsežnih nalog. Mesta so za silo preskrbljena. Res je, da je ljubljanska elektrarna za nepotrebnim, da so večji kraji po Notranjskem in Dolenjskem brez elektrike. Res pa je tudi, da se je naša industrija po večini že preskrbela s potrebno električno energijo. Veliki odjemalci nikjer ne čakajo novega elektrifikatorja.

V bližini Ljubljane so Združene papirnice v Fužinah zgradile ob Ljubljani hidroelektrično centralo za 3000 Ks. Ta centrala jim daje potrebno ceneno energijo. Papirnice bi pač rade zgradile tudi večjo centralo v Medvodah. Po nepotrebnem pošiljajo vsako leto težke milijone za lesovino v inozemstvo. Same bi lahko s ceneno električno energijo izdelovale lesovino. Iz

Velenj energija zaradi previsoke cene za to fabrikacijo ne prihaja v poštev. Vključ temu papirnice niso dobile dovoljenja za zgradbo hidrocentrale v Medvodah.

Kranjska industrijska družba si je v zadnjih letih zgradila lastno veliko elektrarno. Tudi to podjetje ne bo jemalo energije iz omrežja Kranjskih deželnih elektrarn. Pivovarna »Union« ima kalorično centralo, producira tedaj potrebno obratno energijo navidez razmeroma drago. Pa vendar tudi pivovarna ne more drugače, nego obratovati z lastno elektrarno. Za svojo fabrikacijo potrebuje namreč obilo pare in to paro ji parni stroji oddajajo takorekoc toplotno.

Tekstilna industrija v Kranju je preskrbljena. Industrija v Trzinu je preskrbljena.

Po vsem tem potrebujemo kranjski del naše banovine samo še energijo za privatno porabo, predvsem za luč. Tudi za poljedelske motorje in za motorje obrtnikov. Toda ta konzum je razmeroma minimalen. Daleč smo še od razmer, ki vladajo v Nemčiji, kjer privatnik na deželi konsumira na leto 30 kilovatnih ur. Če bi bilo treba preskrbeti pol milijona prebivalcev v kranjskem delu banovine z domačo električno energijo, bi bilo treba producirati zanje kvečjemu 15 milijonov kilovatnih ur, v resnici pa najbrž komaj 10 milijonov.

Jasno je po vsem tem, da ne potrebujemo nobenih novih elektrarn. Za dolgo vrsto let ne. Pač pa potrebujemo električno omrežje. Nadajajo potrebujemo organizacijo naših elektrarn. Potrebni smo institucije, ki bi skrbela za razdeljevanje električne energije po krajih, ki so je potrebni. To so naši pravi elektrifikacijski problemi.

Še pogled nazaj

Proti koncu l. 1928 so Kranjske deželne elektrarne z novo energijo začele z elektrifikacijskim delom. Nadajevati niso mogle po projektu nekdanjega Kranjskega deželnega odbora iz preprostega razloga, ker se je po presledku 15 let v deželi vse temeljito izpremenilo. Nova ideja jih je vodila.

Omenil sem že, da je naša, sicer siromašna Slovenija izredno bogata naravnih virov energije. Sava in Drava nam dajeta in nudita izdatne vodne sile. Veliki premogovniki v Hrastniku, Trbovljah, Rajhenburgu in Kočevju lahko donosajo električnemu gospodarstvu ogromne množice kuriva. Pred vsem lahko producirajo energijo s premogovnimi odpadki, ki bi sicer ostali neizkoriščeni.

V Sloveniji pa imamo tudi še premogovnik, ki producira manj vreden premog, lignit, premogovnik, ki je v državnih rokah. Ta rjavi premog ne prenaša dobro mehaničnega transporta po železnici, daje pa lahko električni centrali svojo energijo, ki se na ta način lahko pošilja električnega transporta. Škoda bi bilo za velenjski premog, če bi ga ne izkoriščali za naše gospodarstvo.

Tako nekako so pravilno kalkulirali nasledniki Kranjskega deželnega odbora. Prav gotovo pa so mislili še na dve stvari. Prvič na to, da je v zadnjih dveh desetletjih parna tehnika izredno napredovala, tako, da kalorične naprave dandanes z velikim uspehom konkurirajo vodnim napravam. Drugič na to, da bi vodne naprave ob Savi nikdar ne bile popolnoma samostojne, ker je Sava preveč nestalna.

Presenetljivo naglo je projektu sledila izvršitev. Daljnovod, ki naj bi Velenje združil z elektrarno na Završnici, je že postavljen. Zašel je pač nekoliko od smeri, ker je krenil naravnost proti Ljubljani. Na Črnučah končuje v veliki transformatorski postaji, ki že premore 2000 KW.

Zakaj je šel daljnovod proti Ljubljani? Zakaj ne direktno na Gorenjsko? Samo zato, ker so Kranjske deželne elektrarne mislile tudi na Dolenjsko in Notranjsko?

Če se enkrat pomislimo na razvoj elektrifikacije v banovini, o katerem sem pravkar govoril, bomo razumeli vse to. Daljnovod je predvsem obrnil hrbet štajerskemu delu banovine, ker tam že gospodari elektrarna Fala s svojimi omrežji. Daljnovod ni krenil naravnost proti Završnici, ker kalorična rezerva za to elektrarno še ni absolutno potrebna. Daljnovod je bil vendar zgrajen za konzumente. Konzumentov pa prav za prav ni, razen po deželi, po vaseh in trgih na Notranjskem in Dolenjskem. Proti Notranjski in Dolenjski se je zaradi tega obrnil velenjski daljnovod.

Neka tragika nove deželne elektrifikacijske akcije leži nedvomno v tem, da ji je usoda ugrabila 15 dragocenih let. V tem kratkem razdobju je bila elektrifikacija brez sodelovanja Kranjskih deželnih elektrarn v velikem obsegu že dovršena. Velenjski daljnovod je tedaj prišel prepozno, pa vendarle prekmalu. Prepozno, ker je zamudil poglavitne konzumente in prekmalu, ker ni počakal, da mu nastanejo novi. Zdi se mi, da je morala deželna elektrifikator avtomatično nastati tolažba v tej obliki, da so sicer uvideli pasivnost novega projekta, da pa so pričakovali indirektno koristi, na primer s povzdigo tujškega prometa, s pospeševanjem obrti in kmetijstva.

Ta tolažba vara. Če hočejo Kranjske deželne elektrarne po deželi razporeti omrežja visoke napetosti in razdelilna omrežja, morajo investirati najmanj 200 milijonov dinarjev. Prispevki občin so prav tako narodno premoženje, kakor prispevki oblasti. Obrestovanje in amortizacija tako ogromne vsote je težka stvar.

Pa saj denarja za vse to ni. Tako elektrifikacija je v času težke svetovne krize skoraj nemogoča. Na žalost je tako.

Daljnovod iz Velenj v Črnuče je dograjen. Investirani kapital zahteva letno okroglo 3 milijone dinarjev izdatkov. Za obresti, odpise in vzdrževanje. Za 3 milijone letnih dinarjev je daljnovod prišel prekmalu. To breme bo ostalo in se bo zmanjševalo najbrže zelo počasi.

Tempo zmanjševanja težkega dosedanjega elektrifikacijskega bremena bi se pa poostri, če bi naenkrat na koncu daljnovoda zrastle iz tal velik konzument. V kupljeni energiji bi pomagal prenašati kapitalna bremena. Tak velik konzument eto ji na videz tu, pripravljen na odjem, na

koncu velenjskega daljnovoda: mestna občina ljubljanska.

Že v početku leta 1929, so Kranjske deželne elektrarne poskušale pridobiti tega velikega konzumenta, ki bi takoj postavil zgrajeni daljnovod na trdna tla. Toda težave so bile velike in še danes so velike. Če mestna občina ljubljanska ustavi v elektrarni svoj obrat, prihrani samo izdatke za premog in maž. Izdatki za obrestovanje in odpisovanje v mestni elektrarni investiranega kapitala bi seveda ostali. Ostali bi tudi po večini izdatki za personal. Že zato, ker bi morala mestna elektrarna prevzeti vlogo obratne rezerve.

Koliko pa stane premog, ki ga potrebujemo za kilovatto uro? Približno 40 para. Toliko bi mestna občina ljubljanska mogla plačevati za velenjsko električno energijo, če bi ustavila obrat.

Leta 1929, so Kranjske deželne elektrarne zahtevale 1,09 Din za kilovatto uro. To je bila nemogoča cena. Mestna elektrarna bi pri tej ceni in pri letni produkciji 5 milijonov kilovatnih ur doplačevala 3,5 milijona dinarjev. Mestna občina ljubljanska bi bila tedaj prevzela skrb za velenjski daljnovod.

Seveda so se mestni gospodarji upirali bremenu, ki mestne občine prav za prav prav nič ne briga. Pogajanja so zaslula na mrtev tir in daljnovod iz Velenj v Črnuče je ostal praktično brez obtežbe.

Jasno je, da na ta način ne bo šlo. Tudi v bodoče ne. Nekdo mora nositi stroške preuranjene konstrukcije. Mestni denar je prav tako narodno premoženje, kakor banovinski. Treba je iskati drugih poti.

Problem je tem težji, ker velenjska elektrarna nikakor ne more nuditi dovolj ugodnih cen mestni občini ljubljanski. Časopisi so pisali pred kratkim o novi ceni 70 par za kilovatto uro. Seveda je tudi ta cena nesprejemljiva. Zagrebška elektrarna je dobila pred meseci ponudbo belgijsko-francoskega premogovnika v Končini. Samo 56 par na kilovatto uro je to podjetje zahtevalo. Po mojih kalkulacijah bi bila ta cena tudi v Ljubljani dosegljiva. Pa kaj pomaga vse to. V Ljubljani imamo živo svojo elektrarno.

Sploh se mi zdi skrajno nepravilno, da mislimo na ustavljanje obratov, ki delajo in morejo delati. Ves svet se trudi, da bi spravil industrijo v tek. Samo mi naj ustavljamo obrate, zadržujemo povečanje obstoječih in zaviramo privatno podjetnost?

Kaj je treba storiti

Po dolgih in težavnih pogajanjih med mestno občino ljubljansko in kranjskimi deželnimi elektrarnami sem lani dobil mandat mestne občine ljubljanske, da preštudiram vse kompleksne vprašanje, ki so nastala okoli novega elektrifikacijskega projekta kranjskih deželnih elektrarn. Z veseljem sem se lotil tega dela in v obširnem elaboratu sem opisal konstrukcijo elektrifikacije, ki bi po mojem mnenju bila edino možna. Seveda se danes, v kratko odmerjenem predavanju ne bom mogel spuščati v potankosti. Opisal pa bom prav na kratko, v ostrih potezah svoj načrt.

V dravski banovini imamo dovolj elektrarn, na vsak način pa jih bomo v najkrajšem času imeli dovolj. Te elektrarne morajo biti predvsem zaposlene, da visoke investirane vsote ne gredo v nič. O tej zahtevi po mojem mnenju debate ne more biti.

Banovina naj se nemudoma porazdeli na električne srece, ki bodo vsaki svoji elektrarni prideljeni. Velikost srezov se mora seveda prikriti velikosti elektrarn.

V svojem električnem srezu mora biti vsaka elektrarna varna pred nepotrebno konkurenco. Nobena druga elektrarna ne bi smela posegati s svojimi omrežji v tuj srez.

S tako radikalno odredbo bi bil zagaran vsem našim elektrarnam obstoj. Vse elektrarne bi brez skrbni gradile razdeljalna omrežja po srezu. Elektrifikacija bi nedvomno dobila izdaten impulz.

Bojazen, da bi tak sreski električni monopol ogrožal konzumente, je prazna. Veliko koncepcij popolne samostojnosti v svojem srezu bi namreč morala vsaka elektrarna honorirati z obvezo, da ne bo nikjer prekoračila določenih cen. Na primer cen, ki jih je določila v svojem omrežju elektrarna na Završnici.

Informiral sem se bil po naši banovini in povsod sem ugotovil, da bi ta prvi del mojega elektrifikacijskega programa ugodil. Producenti in konzumenti bi bili zadovoljni. Tudi ljubljanski električni srez bi moral po mojem mnenju opustiti fiktivno električno politiko in znižati cene za električno energijo.

S prvo točko mojega elektrifikacijskega programa je ves v električnih centralah investirani kapital zavarovan, rešen in oplojen. Konzumenti bi dobili prikladne in zelo zmerno cene. S tem pa elektrifikacijski načrt seveda še ne bi bil izčrpan.

Vse naše elektrarne bi se morale po mojem načrtu nadalje električno zvezati med seboj. Iz Fale gre itak daljnovod v Laško in Trbovlje. Iz Velenj v Laško ni daleč. Ta zveza bi bila zgrajena v razmeroma majhnih stroških. Iz Velenj v Ljubljano teče itak že izdaten daljnovod. Zveza tega daljnovoda z elektrarno na Završnici bo prišla, ker je itak projektirana in ta zveza bi prav lahko nanizala vse gorenjske elektrarne.

Neprecenljive bi bile koristi električnih zvez med elektrarnami. Prav nobenih rezervnih strojev bi predvsem v elektrarnah ne bilo več treba. Mestna elektrarna ljubljanska je na primer danes brez zadostne obratne rezerve. Večina naših manjših elektrarn je v gladi situaciji. Skupno omrežje našega električnega gospodarstva bi bilo takorekoc skupna obratna rezerva. Težki milijoni bi bili na ta način prihranjeni.

Električne zveze med elektrarnami pa bi omogočale tudi premetavanje energije iz elektrarne v elektrarno. Iz električnega sreza v električni srez. To dejstvo je izraženo v tretji točki mojega elektrifikacijskega načrta, ki je nesporno najvažnejša.

(Konec sledi.)

Besedo imajo naši čitatelji

Problem sedanosti

Karakteristika sodobnega življenja je izražena v brzini poslovne in življenjske borbe. Ta boj, ki dokumentira poslovno taktiko sedanosti, je lov posameznih industrijskih in trgovskih koncernov za novimi tržišči, ki jih pa faktično ni. Vsa tržišča so že zdavnaj prenaseljena s produkti visoko racionaliziranega industrijskega mehanizma, ki mu je njegova lastna in nepreračunana taktika racionalizacije in akumulacije zadala močan ugarec v živčevje. Prvo kakor drugo je glavni vzrok, da je kriza dosegla to višino, s katere se ne gane.

Prvi rezultat krize je bila socializacija izgube. Odpustitve delavstva in zniževanje plač. To je bil teoretičen pokušaj rešitve krize, laična teorija brez logike. Atentat industrije na samo sebe. Ta proces je prinesel kvečjemu momentano rešitev poedinim podjetjem, ki niso razen malega procenta dividend izgubili ničesar. S tem procesom zapiranja tovarn in zniževanja plač se je kriza povečala do kulminacije, kajti delavcem namenjenec je postal kot konzument nemogoč oziroma je mnogo izgubil na svoji vrednosti.

Izvor krize se je iskal za zelenimi mizami s vinjenikom v roki. Operiralo se je individualno, vsak je iskal rešitev za samega sebe. In jo je našel: Amerika je sežgala žito in kavo, da obdrži ceno. (Počemu riskirati paniko na borzi?) Japonska, ki ima preobilico produktov, kot posledico racionalizacije, zavzema kitajski trg in se roga Zvezi narodov. In nato posamezne industrije, ki so svoje obrate popolnoma ustavile. Proces zastajanja poslovnega življenja pa gre še dalje.

Borze se zapirajo v bojami pred špekulacijami, konkurenčni boj posameznih artiklov med seboj prehaja v nesolidne forme.

Poslovni človek se je navzel taktike Wall-Streeta, v svoj razor je sprejel klasično trgovsko moralo ameriškega borzjanca. Zanj je doba konjunktura priroden pojav, ki nastane v času velikega obkroga denarja. Vzroki krize ga pa ne zanimajo, on pozna le svoj življenjski smisel: številke.

To desetletje je bilo doba ustanavljanja velikih koncernov. Posledica je bila proletariziranje obrtništva. Človek je kapituliral pred strojem. Stroj je postal duša industrije, človek le pripomoček. Mnogo teh koncernov se je zaradi krize umaknilo v zaledje, a ravno ta gesta je ustvarila nove mase brezposelnih. Tako stojimo zaradi tega procesa zapiranja obratov danes pred vprašanjem, ki je vprašanje vseh petih delov sveta. Tudi vprašanje gospoda Forda in gospoda Morgana.

Kam to vodi, je teoretično jasno. Še jasneje po svojih dejstvih. Teorija je lahko zmotna, dejstva nikoli. In dejstva so tu. Dejstva, ki so dovolj porazna za tiste ljudi, ki mislijo, da so poslovni geniji, a so v resnici lajki velikega formata.

Vedno bolj se opaža sistem zniževanja plač. Bajne radi krize. Potrjujejo. Dejstvo je pa tudi to, da ravno zniževanje plač in odpustitve delavcev dela krizo. Delovna sila se prodaja danes na borzi za malenkostno ceno, ponudba je prevelika. Človek je postal produkcijski artikel po nižani ceni. Poslovno življenje pa borza brez socialnosti.

Dokler ne bo osnova poslovnega življenja socialna črt, bodo vsi naporji za rešitev krize zaman. Socialnost mora postati problem, ki se ga bo reševalo tako, da bo vsakdo gledal, da bo socialnejši od svojega konkurenta. To naj bo reklama tvornice »X«.

Problemi, ki jih rešuje sodobni človek, so: Greta Garbo, radio, film, rumba itd. problem, ki bi ga bilo treba smatrati kot edini problem dvajsetega veka, pa bi morala postati zagotovka, kako rešiti vse te brezposelne milijone, ki imajo eno samo misel: kos kruha!

Aleksander Adam.

Audiatur et altera pars

Podpisani nisem bil namenjen pisati o Osterčevih skladbah. Vedno me veseli, ako se pojavijo domači proizvodi, pa naj je to na polju umetnosti, znanstva, tehnike ali česar koli. Zato so me razveselile tudi omenjene skladbe. Bil bi jih šel poslušati prej ali slej. Kritični članek, ki je bil objavljen v 51. številu »Sloven. Naroda« 3. t. m. in podpisan od ljubitelja glasbe, me je pa napotil, da sem šel v gledališče še isti večer.

Vse tri enodejanke so napravile name najboljši vtis. In to tako po ideji (stvarni vsebini), kakor po izvedbi. Vsi trije komadi so mojstrovine. Kažejo avtorja, ki je študiral glasbo temeljito, ima fin muzikalni čut in umetniški okus. Osterčeva glasba se kosa lahko z najboljšimi svetovnimi deli. Okolnost, da se ne drži stroge kontrapunktične, je glasbi samo v prid. Kakor ne more služiti dvema gospodoma s pridom človek, tako tudi ne more storiti tega glasba, kadar ne nastopa samostojno. Ker so pa, kar je potom razikovano, novejšega časa dokazano, za večino ljudi vtisi, ki prihajajo potom očesa (gledanja) silnejši. Kakor oni, ki prihajajo potom sluha, je logično, da se mora podrediti glasba predstavam (igri in plesu). Smo sicer mnenja, da se godi to vedno, kadar nastopa glasba kot spremljevalka, toda temu ni tako. Pomislimo samo na oratorije in klasično cerkveno glasbo, kjer se ponavljajo iste besede ali stavki včasih po 10 in večkrat zato, ker zahteva to glasba. Da je Osterčeva pravi mojster in da si je

svojega uspeha svest, dokazuje tudi dejstvo, da zametuje vsak čin-čin. Drži se tako strogo samo pristnih glasbenih sredstev, da je v tem pogledu naravnost konzervativen. Glasba Medee je prava aristokratska dama s fino izbrano toaleto in prav tako fino frizuro. V tej opremi se giblje graciozno po dvorani in streže gostom s prav tako finimi bonbončki. Isto velja za ostala dva komada. Medtem ko skoraj vsi skladatelji baletov orkestre komušujejo, ga pa Osterč pri baletnem komadu skrči. To je zopet dokaz, da ne potrebuje nikake kričavosti. In res, tudi skrceni orkester opravi svojo vlogo sijajno.

Da je Osterč pravi umetnik, dokazuje tudi dejstvo, da si ustvarja besedila sam. Na ta način pride njegova umetniška osebnost najbolje do izraza: tako delajo najmočnejše umetniške nature. Tako je delal tudi Wagner.

Okolnost, da je komponiral Osterč enodejanke, kaže, da je on dober poznavalec življenja, da je dober psiholog. Res je, da so skoraj vse opere dolge, da trajajo običajno po tri ure. Pomisliti pa moramo, da izvirajo opere iz drugih časov. Ako hodijo današnji skladatelji ista pota, delajo to pač zato, ker mislijo, da mora pač tako biti. Osterčeva osebnost je pa tako močna, da si upa hoditi svojo pot tudi v tem pogledu. Tega pa ne dela iz kapricioznosti, iz želje po popularnosti itd., temveč je krenil na novo pot zato, ker je to potrebno. Opere so bile namenjene svoječasno gorjim desetletjem. Število teh desetletij sočev se je pa dandanes močno skrčilo. Dandanes mora skoraj vsak intelektualec čez dan delati. On zvečer ne more poslušati z zanimanjem brezkončnih oper, ki so večkrat tudi monotone. Kadar bo na razpolago dovolj enodejanek, bodo voditelji oper lahko izbirali in sestavljali lahko bolj pester programe, kakor bo pač zahtevala okolnost. Tudi glede izvedbe bodo imeli ravnavatelji oper lažje stališče. Izbrali bodo lahko komade, za katere bodo imeli pač na razpolago glasove. Take opere bo mogoče izvajati tudi v provinci. In zdi se mi, da je imel Osterč pred očmi tudi to.

Osterčeva muzika ima bodočnost in je slovenskemu narodu v ponos. Hvalajmo moramo biti onim, ki so mu omogočili tako temeljit glasbeni študij. Prav posebno hvaležni pa moramo biti njemu. Želeli je le, da bi nam bilo dano slišati še mnogo Osterčevih muzik. Jekli Josip.

Ljubljana naj dobi Pupinovo ulico. Nedavno je bila izrečena v Vašem listu želja, naj bi se imenovala ena ljubljanskih ulic, morda Selenburgova, po velikem in najditelju in prijatelju Slovencev, profesorju Mihajlu Pupinu, čigar intervenciji na mirnovi konferenci se imamo zahvaliti, da nam je ohranjen severni del Gorenjske v Blejsko in Bohinjsko kotlino. Prošlo nedeljo nam je prineslo »Njuro« daljši članek, ki osvetljuje delovanje Pupinove v Parizu, ako bi bili Slovenci poslušali Pupina, bi danes imeli tudi Korosko, toda na žalost je bilo drugače... Spodobi se pa vsekakor, da dobi Ljubljana Pupinovo ulico in mislim, da izražam željo vseh ljubljancev in Slovencev, ako prosim, da vzame ljubljanski občinski svet na svoji prvi prihodnji seji to vprašanje na dnevni red. Star naročnik.

Pretrpane najemnine. Najemnine v novih hišah v Ljubljani so še vedno pretirane. Vzemimo samo en primer in steer stanovanje v Bolgarski ulici. Zahteva se za eno sobo (18 m² površine), 1 kab./net (13 m²) kuhinja (10,80 m²) predsoho (3 m²), shrambo itd. skupaj 48 m² letno najemnine 11.400 Din — ali mesечно 950 Din. — Jasno je, da bi bilo treba vse take kričave primere pretiranih najemnin odpraviti. — Najemnik.

Beležnica

Koledar.

Danes: Sobota, 12. marca; katoličani: Gregor V., Božana; pravoslavni: 28. februarja, Vasilije.

Jutri: Nedelja, 13. marca; katoličani: Tiha nedelja, Svetovid, Rozina; pravoslavni: 29. februarja, Kasijan.

Današnje prireditve.

Kino Matica: Bo že zopet boljše! Proslava 60letnice ge Maše Gromove in g. Ivo Sancia ob 20 v Unionu.

Udruženje jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov občni zbor ob pol 20 v lastnem lokalu v Kazini.

Bežigrasko pevsko društvo prvi pevski koncert ob 20 v dvorani Sokola III. (artillerijska vojašnica).

Češko-slovenska Obec predavanja učiteljice Bendove o Jirasku ob 20 v restavraciji Zvezda.

Sentjakovski gledališki oder »Sedem njegovih grehov« ob 20.15.

Mestno središče TM občni zbor ob 17. v Akademskem kolegiju.

Prireditve v nedeljo.

Kino Matica: Ljubezen Mihajla Petrova.

Oblastni odbor Rdečega križa občni zbor ob 10 na magistratu.

Slovensko lovsko društvo, glavna skupščina ob 10, v steklenem salonu restavracije glavnega kolodvora.

Sokol I. proslava 100 letnice Tyrševega rojstva ob 11 na Taboru.

Lutkovni odsek Ljubljanskega Sokola ob 16 »Trojčki iz Damaska« v Narodnem domu.

Dnevne vesti

• Českoslovaško odlikovanje. Predsednik českoslovaške republike T. G. Masaryk je odlikoval G. Staneta Sveteta, šolskega upravitelja v Zg. Tuzinju pri Kamniku, s kolajno Belega leva za zasluge na izven šolskem polju. G. Sveti je znan prosvetni delavec in je to do danes edinstven primer v dravski banovini, da je za svoje izvenšolsko delovanje odlikovan od bratske države učitelj — upravitelj. Z enakim odlikovanjem je odlikovan tudi g. Anton Burkeljca, župan v Tuhinju. Obema odlikovancema je pretekli četrtlet izročil odlikovanje generalni konzul CSR v Ljubljani g. inž. Josip Ševčík Čestitamo!

— Konkursi in poravnave v mesecu februarju. Urad za splošno državno statistiko pri notranjem ministrstvu uradno razglašja, da je bilo februarja meseca 1932 v vsej državi 82 stečajev in 277 prisilnih poravnav izven stečaja. Ti stečaji in poravnave so porazdeljeni po banovinah takole (prva številka stečaji, druga prisilne poravnave): varbarska banovina 13, 3; vrbska banovina 16, 10; dravska banovina 5, 18; drinska banovina 8, 12; dunavska banovina 9, 30; zetska banovina 6, 3; moravska banovina 14, 1; primorska banovina 5, 8; savska banovina 18, 32; področje Beograda 3, 10. V istem mesecu leta 1932 je bilo v vsej državi 33 stečajev in 50 prisilnih poravnav izven stečaja. Po banovinah so bili ti stečaji in poravnave takole: varbarska 4, 0; vrbska 0, 1; dravska 9, 8; drinska 5, 6; dunavska 7, 19; zetska 0, 0; moravska 1, 0; primorska 1, 2; savska 3, 14; področje Beograda 3, 0.

— Prepoved zahajanja v krme. Okrožno sodišče v Mariboru je prepovedalo delavcu v Pivoli Jožefu Potočniku zahajanje v krme za dve leti.

— Razid društev. Društvo državnih upravnih pisarniških uradnikov za dravsko banovino v Ljubljani in izobraževalno društvo v Stojnici sta se prostovoljno razšli. — Kmetijska filmska prireditelj v Naklem pri Kranju. V narodni šoli v Naklem se je vršilo dne 6. t. m. poučno kmetijsko filmsko predavanje, katerega se je udeležilo 114 oseb. Udeleženci so sledili živim slikam, ki so nazorno pokazale najnovejša načina kmetovanja, z izrednim zanimanjem. Predaval je kmet, ref. Sustič iz Kranja. Pri aparatu pa je vneto sodeloval ravatelj agrikulturnega urada v Zagrebu g. Pučnik. Naši kmetovalci zmerom bolj uvidevajo važnost kmetijskega pouka, zato uspehi ne bodo izostali.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banke uprave dravske banovine« z dne 13. t. m., št. 20 objavlja zakon, s katerim se odlagajo kazni in odpuste denarne kazni in odškodnine zaradi gozdnih kaznivih dejanj, zakon o preskrbovanju siromašnih kmetovalcev in delavcev z lesom in o prodaji na drobno o oprostitvi trošarinskih kazni, izpremembe in dopolnitve o uredbi o lekarnarski zbornici, pravilnik za izvrševanje zakona o lekarnah in nadzorstvo prometa nad zdravili, pravilnik o notranjem poslovanju v javnih lekarnah, pravilnik o strokovnih pregledih lekarn, predpise za ureditev javnih lekarn, dopolnitev pravilnika o poslovanju računskih odsekov, izpremembo v pravilniku o ureditvi prometa z devizami in valutami, banovo odredbo o izvedbi novega obrtnega zakona in 10 objav o pobiranju občinskih trošarin za leto 1932.

— Opozorilo tvežkam, ki trgujejo z Grčijo. Jugoslovanski odbor za pospeševanje gospodarskih stikov med Jugoslavijo in Grčijo prosi naše izvoznike in uvoznike tvežke, ki kupujejo z Grčijo, naj mu takoj pošljejo o svojih terjatvah in dolgovih v Grčijo. Ti podatki so mu potrebni zato, da bi mogel od primera do primera intervenirati v korist naših tvežk. Podatki naj se pošljejo odboru na ta-le naslov: Beograd, Miloša Velikega 42.

— Zveza asfaltne industrije. V prostorih centrale industrijskih korporacij je bila ustanovljena skupščina saveza asfaltne industrije. Naloga saveza bo, da poglobi zanimanje javnosti za vprašanja cestnih gradit. Za predsednika novega saveza je bil izvoljen g. Branko Vojnovič, za podpredsednika g. dr. Cirnjar, za glavnega tajnika pa g. dr. Slavko Flegel.

— Ptiki se ženijo, saj je danes sv. Gregorij, ko otroci gredo iskat pod grmovje ustanke ptičjege ženitovanja in res najdemo med prvimi zelenimi biljkami koške sladič, ki so padle ptičkom z bogato pogrnje mize. Letos otroci ne morejo po globokem mehkelem snegu do grmovja, niti ni pognala še zivozelena trava, a ptiki se bore z lakoto. Ze so se oglašali, pa so zopet utihli in se poskrili v zavetja, kjer se jih bo malo rešilo, ker ne morejo do hrane. Mraz jih je pomiril toliko, da je videti le vrabce in posamezne ščinkavce ter kose, od nikoder pa ni živahnih sinic, ki so se druga leta gnetle pred okni, kjer so jim druga leta dobri ljudje natresali hrane. Društvo za varstvo ptičev je po vsem mestu v svojih krmilnicah skrbelo za krlate pevce in, da reši vsaj še one, ki so se rešili pred mrazom, je razdelilo tudi mnogo zrnja brezplačno prijateljem ptič. Ker pa večina ptič prenočuje in gnezdi v duplih, ki jih je po našem mladem in skrbno gojenem drevju po vrhovih le malo, je zaslužno društvo poskrbelo tudi veliko število valilnic, da se ptički rešijo na toplo in pripravijo gnezda. Razvajeni smo že, vendar pa moramo pomisliti, da sneg o veliki noči ni prav na posebnega. Res se je letos zima zavlekla, vendar pa moramo pomisliti, koliko let že nismo imeli čez meter ali celo dveh metrov snega, kakor ga je zapadlo pred potresom 1. 1895. Silno pozna in huda zima je bila pa v naših krajih po pripovedovanju najstarejših ljudi pred sto leti, ko so njih stariši prišli iz Kranja, Skofje Loke ter vsega Sorškega polja in hribov v Črnogrob o binkoštih na slavni cerkveni shod te tedaj znamenite božje poti — po snegu. Vremenska poročila nas že tolažijo z zboljanjem, a naj bo tako ali tako, gotovo bomo o sv. Jakobu želi pšenico.

— Prekleto lovsko dražbo. Razpisana lovsko dražba občinskega lova Stari trg, ki bi se morala vršiti v sredo 23. t. m. pri sreskem načelnstvu v Logatcu, se preklicuje.

— Sladkor za prehrano čebel. Finančno ministrstvo je odredilo, da smejo finančne direktorije izdajati čebelarjem dovoljenja za nakup sladkorja za prehrano čebel, ne da bi jim bilo treba plačati državno trošarino. Ta sladkor se bo po poprejši dematurizaciji — čebelarjem. Ponovno opozarjamo vse čebelarje na redni letni občni zbor Čebelarjskega društva, ki se bo vršil v nedeljo dne 20. marca t. l. ob 10. uri v dvorani bivšega Orlovskega doma v Celju. Vabimo čebelarje, da se občnega zbora udeležijo v obilnem številu. Ministrstvo drž. železnice je dovolilo vsem udeležencem našega občnega zborovanja polovično vožnjo pod navadnimi pogoji. Kupljeni vozni listek za vožnjo v Celje, bo veljal z legitimacijo ki jo bo dobil vsak delegat na zborovanju, tudi za povratek.

— Poziv radio-predavateljem. Odsek za »Šolski radio« bo določil pri sebi koncem marca program oddaj za šolske ure do konca tekočega šolskega leta, zato naproša predavatelja in predavateljice, ki imajo na razpolago za šole primerne teme in ki imajo veselje za sodelovanje pri tej važni šolski instituciji, da nam to javijo na naslov: Jugoslovensko učiteljsko združenje sekcija za dravsko banovino v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6/1.

— Če primanjka včasih hrane pri kosilu ali večerji, ga ni boljše nadomestila kakor je »Sadvita« sadje v čokoladi. »Sadvita« je tečna, okusna, osvežujoča in nasitna. Vrečice Din 5. 3540

— Triglavski dom na Kredarici bo odprt in oskrbovan od 18. marca preko velike noči do inkl. 4. aprila.

— Pogubonosnega razdejavanja po različnih škodljivcih, ki so prezimili v Vašem sadovnjaku se ubranite najbolje, ako v lepem pomladanskem dnehu temeljito obrigate ozir. namažete sadno dreve z ARBORINOM. »CHEMOTECNA« družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg 10 (na dvorišču veletrgovine A. & E. Skaberne). 166-n

— ELEGANTNA DAMA se poslužuje trajne in vodne ondulacije, strokovnjsko izvršene z najmodernejšimi aparati, v frizerskem salonu za dame in gospode: Ante Blažič, Pred Skofijo 10. — Za dame poseben vhod. Cene konkurenčne!

— Elektrifikacijski problem v dravski banovini. V našem večeršnjem poročilu o predavanju g. univ. prof. dr. Milana Vidmarja je izpadla vrsta, da je postal g. ing. Zenko bivši direktor elektrarne, glasiti bi se pa moralo: a bil je seveda tudi bivši direktor ing. Čuha, Družbo mahh železnice je pa zastopal direktor ing. Zenko.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo pretežno oblačno in manj padavin. Večraj je bilo po vseh krajih naše države oblačno, na severozapadu je snežilo, na jugu pa deževalo. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 18, v Skoplju 14, v Sarajevu 7,1, v Beogradu 3, v Zagrebu 1, v Mariboru 0,4, v Ljubljani 0. Davi je kazal barometer v Ljubljani 765,1. temperatura je znašala —2,4.

— Krivava ljubavna tragedija. Večraj dopoldne se je odigrala v Subotici krivava ljubavna tragedija Posestnik Dezider Lakotič je zaklal Milico Domokos, s katero je imel ljubavno razmerje. Zaljubljenca sta se sprla, fant je pograbil kuhinjski nož in zaklal svojo ljubico, ki je obležala mrtva.

— Kravaj likof. V vasi Kocirski, blizu Duge Rese je bil človek Malanovič že več let spet s svojimi sosedom Milošem Maličem. V četrtlet sta bila v krmi likof, ki ga je plačal sosed, ker je prodal kravo. Ko so se ga bili že pošteno nalezli, so se spri in pred gostilno je razjarjeni Miloš kresnil Malanoviča tako močno po glavi, da je se ves okrvavljen zgrudil. Odpeljali so ga v bolnico, pa je že med prevozom umrl.

— Pri glavobolu, omotici, šumenju v ušesih, porušenem spanju, slabovolnosti, razdraženosti sežite takoj po staropreizkušeni »Franz Josefovski grenčici!« Poročila višjih zdravnikov v zdraviliščih za želodčne in črevesne bolezni poudarjajo, da je »Franz Josefovski« voda izborna učinkujoča naravno odvajalno sredstvo. »Franz Josefovski« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

— Sojalje Ljubljane ob smrti Aristida Brianda. Ljubljanski župan g. dr. Dinko Puc je odpisal ob smrti velikega državnika Brianda naslednje izraze sožalja: »Gospod župan pariski! Čast mi je zaprositi Vas, gospod župan, da blagovolite tolažiti globoko sočustvovanje mesta in prebivalstva Ljubljanskega v veliki žalosti francoskega naroda za svojim odličnim sinom in državnikom Aristidom Briandom. ki mu vse človeštvo in naš narod dolguje tako večno hvalačnost. — Dr. Dinko Puc, l. r. župan Ljubljanski.« — Na to je dobil naslednji odgovor: »Dr. Dinko Puc, župan Ljubljanski, Jugoslavijski. V imenu Pariza se zaavajujem iz vsega srca mestu in prebivalstvu Ljubljane za čustva, ki so nam bila izražena ob uri, ko je preminul veliki državljani, ki je s tako globoko ljubeznijo ljubil Vaš narod. — Latour, predsednik občinskega sveta. Pariz.«

— Pogreb gospe Anke Merčunove. Večraj ob 15.30 se je vršil iz mrtvačnice splošne bolnice pogreb blagopokojne in pretrane umrle gospe Anke Merčunove, soproge splošnega in uglednega ljubljanskega zdravnika g. dr. Ljudevita Merčuna. Veličasten pogreb je pričal, kolike simpatije je pokojna uživala v naši javnosti in kako globoko je vse pretresla vest o njeni smrti. Na zadnji poti so pokojno spremili tudi številni stanovski tovariši njenega moža.

— Delavsko prosvetno in podporno društvo »Tabor« poziva člane in prijatelje, da se v čim večjem številu udeležijo koncerta ob priliki 60letnice ge Maše Gromove in g. nač. Iva Sancina.

— Starešinska družina Kluba jugoslovenskih primorskih akademikov poziva svoje člane, da se polnoštevilno udeležijo koncerta v proslavo 60letnice ge Maše Gromove in g. nač. Iva Sancina. Odbor.

— Smrti uglednega ljubljane. Smrti je umrl na poopnenu žil zlasti na dolenjski strani našega mesta splošno znani g. Rudolf Lukež, sodni uradnik v pok. Vest o smrti splošno prijubljene moža je javnost že bolj pretresla, ker je pred 14 dnevi še zdrav in vesel obhajal 40-letnico svoje poroke, a drugi dan se je že pričela oglašati bolezen, ki ji je smrti podlegel. Pokojnik je bil pred dobrimi 67 leti rojen v Puli v Istri. V Ljubljani je bil pa nad 30 let, kjer je služboval pri okrajnem sodišču. Vedno je bil zaveden naprednjak in je v tem duhu s svojo soprogo Marjeto vzgojil tudi svojo družino, saj so vsi najmlajši delavci v sokolskih vrstah. Najstarejši sin Rudolf je računski uradnik poštne direktorije, Jože je poročnik, Aleksander občinski tajnik v Brežicah, privatna uradnica Milka pa splošno priznana najzrejšnja načelnica Sokola IV. in duša tega mladega društva, a Ana je uradnica na magistratu. Za pokojnika pa žaluje tudi še njegova mati Jakobina, stara 86 let, bratje, svakinje in dolga vrsta vnukov in vnučic. Pogreb pokojnega bo jutri ob 14. z Dolenjske ceste 88 k Sv. Križu. Zavednemu naprednjaku in Sokolu časten spomin, njegovi ugledni rodnihi pa naše iskreno sožalje!

— Sokol IV. naznanja, da je preminul br. Rudolf Lukež. Vabimo članstvo, da se pogreba v čim večjem številu udeležijo. Pogreb bo v nedeljo 13. t. m. ob 14. iz hiše žalosti Dolenjske ceste 88. Obleka civilna z znakom. Uprava.

— Pomožna akcija mestne občine je izpala vsa razpoložljiva sredstva. Na razpolago so mestnemu socialno političnemu uradu samo še sredstva iz proračuna za soc. politiko, ki pa so radi znižanja proračuna te pičlo odmerjeni tako, da zadostuje komaj le za najnujnejše normalne potrebe. Letošnja zima pa nas je goljufala in mesto, da bi se že začelo delo na stavbah, pri regulaciji Ljubljane, kanalih, na vrtovih in poljih pada sneg in zabranjuje vsako delo, konca zime in pričetka dela pa ni videti v dobljenem času. Odbor »Pomožne akcije« ponovno pozivlja vse sosedane, da pomagajo po svojih močeh s prispevki v denarju in blagu, da pomagamo prebiti brezposelnim in revnim sosedanom še te zadnje težke tedne letošnje zime. V zapisnikh dosedanjih darovalcev pogrešamo še mnogih, ki bi lahko več ali manj darovali za »Pomožno akcijo«, pa se doslej našim pozivom niti najmanj niso odzvali. Naj stori vsaj sedaj v skrajni sili svoje socialno dolžnost in hitro prisloji na pomoč svojemu bližnjemu — ker dvakrat da, kdor hitro da. Denar naj se pošilja naravnost mestni blaginji ali pa naj se odda pri mestnem soc. pol. uradu, kjer se sprejemajo tudi darila v blagu in živilih.

— Banovinski prispevki za napravo gnojil. Kraljevska banška uprava je izdala določila, po katerih se priznavajo banovinski prispevki za napravo gnojil še in gnojilnih jam. Zanimanci, ki si žele urediti gnojilne jame, naj se zgledajo pri mestnem kmetijskem referentu (ekonomat mestnega načelnika v torkih ali v petkih ob 10—12 ure dopoldne), kjer dobe natančne podatke. Prošnje bo vlagati na mestno načelnstvo. Vlaganje prošnje in osebne prošnje na banški upravi bodo brezposne.

— 1. delavski koncertni večer »Zarjec« se bo vršil v ponedeljek, dne 21. t. m. ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice pod vodstvom člana opernega orkestra g. Gregorčiča. Nastopi orkester »Zarjec«, komorni kvintet, koncertna pevka Stefanija Frankovska-Vukova in član opere Jos. Gostič. Drago Zagor bo predaval o komorni glasbi. — Vstopnina je: sedeži 8, 6, in 4 Din. Stojišča 2 Din. Vstopnice se bodo dobivale ob četrtka 17. t. m. naprej v Delavski zbornici, 1. vhod, I. nadstropje (Strokovna komisija).

— Ptički zopet gladujejo. Letošnja zima je prav mačehovska zanje in kar teh prekoristnih živalic še ni ugonobila, hoče storiti menda sedaj za slovo. Zadnji snežni zameti so zopet zakrili vso hrano našim krlitim pevcom, zato je nujno potrebno, da jim prislojiimo na pomoč in jim natresemo hrane v krmilnice, ki jih je povsod dovolj. Do spomladi ni več dolgo, ko nam bodo ptiče v zahvalo prepevale in z ugonabljanjem mrtvega donalele veliko koristi.

— Posetite današnji in jutrišnji predstav burke »Sedem njegovih grehov« na Sentijskobenem odr. Burka ima imenitne komične momente. Gosp. Lavrič v vlogi sodnega svetnika Bachmeierja je na višku, prav tako gosp. Moser priznani sentijski karikaturni komik, ki je dobil za svojo odlično kreacijo aplavze pri odprti sceni, v ženskih vlogah dominira gosp. Wrischerjeva kot soproga tovarnarja Seemanna. Tudi vse ostale vloge so v najboljših rokah. — Dve uri res dobre zabave nudi ta krasna burka vsakemu posetniku. Pred predstavo zapoje izvršni kupletist g. Danilo Bučar pesem o zaljubljenem sovražniku žensk. »Režija je rokah g. Mirana Petroviča.«

— Na evetno sredo, petek, soboto in evetno nedeljo bo »Kolo jugoslov. sester v Ljubljani« prodajalo svoje »Olike« pri raznih postojankah, na kar najljubšeje opozarja svoje dobrotnike in prijatelje, da mu izkažejo vsakoletno naklonjenost! 189-n

— Kolo jugoslov. sester v Ljubljani, ima svoj 11. letni občni zbor na svetno nedeljo 20. t. m. v Beli dvorani Unions ob 15! Vljudno vabljenje vse članice! 188-n

— Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov v Ljubljani sklicuje VIII. letni redni občni zbor na soboto, dne 19. marca t. l. to je na praznik sv. Jožefa, v veliko dvorano Trgovskega doma ob pol 9. uri dopoldan, in ne na nedeljo, kakor se je vrnila pomota na vabila. 187-n

— Sokolsko društvo na Viču priredi jutri ob 20. v Sokolskem domu burko »Pred porokom« Prijatelji sokolstva vabljani!

— Tovariše novinarje opozarjamo na občni zbor stavbne in gospodarske zdruge »Novinarski dom« in na članski sestanek ljubljanske sekcije JNU Oba se vršita v nedeljo 13. t. m. v klubskih prostorih kavarn »Emona« v Ljubljani, občni zbor ob 10 uri in članski sestanek takoj po občnem zboru ob 11. uri. Prosimo polnoštevilno udeležbe. — Načelnstvo zdruge in odbor sekcije

— Hotel Tivoli. Dancing, mednarodni artisti. Odprto vsako noč do jutra!!

— Sokol I. priredi v nedeljo 13. t. m. ob 11. uri dopoldne v veliki dvorani Sokolskega doma na Taboru proslavo 100-letnice Tyrševega rojstva. Udeležba je obvezna za vse društvene pripadnike. Vabi se pa tudi sokolstvu naklonjeno občinstvo. — Uprava va.

— Advokat dr. Mojzer Anton. Ljubljana, Masarykova cesta 14 (palača »Gratiček«) ima novo tel. št. 22-14. 186-n

— Znameniti Prški-Zikov kvartet koncertira v Ljubljani v ponedeljek, dne 14. t. m. Zikoveci so se na vsem kontinentu, kjer so tekomo svojega 10-letnega obstoja do danes še koncertirali, utrdili svoj umetniški sloves takoj s prvim koncertom. Povsod so v resnici dobrodošli umetniki-koncertanti. Ljubljanci smo na Zikov kvartet še prav posebno ponosni in to vsled tega, ker so prav za prav v Ljubljani sešli in začeli nastopati na javnih prireditvah. Današnja sestava komornega kvarteta je prav tako odlična kakor je bila prva. Primarij je od vsega začel g. Rihard Zika, violist ravno tako ves čas g. Ladislav Černy. Herbert Berger sodeluje v kvartetu celo vrsto let, odkar ga je zapustil g. Karel Sancin, nov pa je g. Sadio Miloš, izvršni kvartetov čelist. Ljubljansko koncertno občinstvo in številne prijateljke komornega kvarteta Zika opozarjamo na koncert, ki se vrši v ponedeljek, dne 14. t. m. v Filharmonični dvorani. Vstopnice v Matični knjižarni od 35 Din navzdol.

ŠE VEDNO NAJUGODNEJŠE

kupite obleke, suknje, usnjene suknjice ter blago za obleke pri trvdki Drago Schwab, Ljubljana

— Umri so v Ljubljani od 4. do 11. t. m. Wagner Marija, 2 dni, hči stolara, Tomšičeva ul. 7, Cesar Katarina, roj. de Carara, 71 let, zasebnica. Kolodvorska ul. 18, Poljak Ernestina, roj. Strehovec, 32 let, žena žel. uradnika Franca, Vidovdanska c. 3, Sturm Marija, 71 let, bivša služkinja, Japljeva ul. 2, Brinovce Ivana, 68 let, zasebnik, Dunajska c. 87, Malovrh Neža, roj. Osredkar, 84 let, prežitekarka, Komenskega ul. 21, Pelan Ivana, 68 let, žena Otona, ravn. v p., Jegličeva c. 10/III, Kveder Viktor, 33 let, tržni stražnik, Studentovska ul. 1, Berdajs Marija, roj. Kogovšek, 88 let, zasebnica, Starotova ul. 28. V Ljubljaniških bolnicah so umrli: Pristavec Jakob, 70 let, komisijonar-postrešek, Sodarska ul. 2, Pečlenk Ferdinand, 16 mes., sin poljske dinarice, Drenov grič 17, Smole Frančiška, 1 leto, hči delavca, Kamnik, Petan Martin, 2 in pol leti, sin hišarja, Kladije 5, Colja Emil, 5 mesecev, sin delavca, Cesta dveh cesarjev 101, Merčun Ana, roj. Vidovič, 28 let, žena zdravnika, Aleksandrova c. 4, Benedik Marija, 46 let, kuharica, Aleksandrova c. 4, Marcelan Viktor, 3 leta, sin cestarja, Hlova 56, Uršič Marija, 2 leti, hči delavca, Jezero 27 pri Tomišlju, Kramplj Ana, 9 mesecev, hči dinarice, Tomačeve 23, Zidar Josip, 65 let, obč. ubogi, Javornik 1.

— Za spomladno sezono kupite trpežne in lepe čevlje po najnižjih cenah pri A. Gorše, Stari trg 15.

— Ljudsko vseučilišče, v ponedeljek 14. t. m. ob 20. bo predaval na mešč. šoli predsednik marib. ljudske univerze g. inž. I. Kukovec o Gandhiju in indskem gibanju. Z ozirom na veliko važnost in zanimivost problemov, ki jih bo obravnaval predavatelj, je želeli čim večje udeležbe.

— Sokolski smučarski izlet bo jutri k Sv. Anji nad Teharjem in sicer za vse oddelke. Zbrališče ob 13. pred kolodvorom. Na dnevnem redu: skakalne tekme. Pri- drite vsi točno.

— Zikov kvartet koncertira po treh letih zopet v Celju 16. t. m. ob pol 9. zvečer v celjskem mestnem gledališču. Člani kvarteta: gg. Rih. Zika I. gosli, Herbert Berger II. gosli, Ladislav Černy viola in Miloš Sadio čelo, si v polni meri zaslužijo polno dvorano, saj stoji njih umetnost na tako visoki stopnji, da so si na mah že takoj pri prvih nastopih pridobili svetovno ime. Na svojem koncertu v Celju igrajo skladbe Jos. Haydna, čigar 200-letnica rojstva je baš letos, dalje Verdijeve E-moi kvartet in M. Ravelov kvartet v F-duru. Sežite po vstopnicam, ki se dobijo v predprodaji v knjižarni Gorčič & Leskovšek.

— Zimskosportni odsek SPD v Celju priredi jutri klubski smučski tek na 9 km dolgi progi. Start ob 13. uri pri Celjski koči, cilj istotam. Prijavnina za tekmovalce znaša 5 Din. Prijavitelj se je do sobote v pisarni SPD ali vsaj pol ure pred tekmovalcem na startu. Razglasitev uspeha po zaključku tekme. Poleg 4 praktičnih sportnih daril prejmejo zmagovalci tudi lepe diplome. Snežne razmere obetajo biti idealne. Smuk!

— Mozirska planina v zimi. Kdor pozna Mozirsko planino in njene gozdnote sosedo samo poleti, ne more pravilno poimti, kakšen užitek nudijo pozimi, ko leže v debelem snežnem plašču. Smučarski klub Celje priredi za vse zainteresirane izvežbane smučarje poseben smučarski tečaj, ki bo trajal od jutri do 20. t. m. Oskrba v koči poci in popolna.

— Dežurno lekarniško službo v Celju ima od danes do vključno petka 18. t. m. lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

— Seja ubožnega sveta za Celje — okoličice se bo vršila drevi ob 20. v občinski pisarni na Bregu.

— Veliko zborovanje čevljarjev iz vse banovine se bo vršilo proti Batovim čevljarjem popravilnjakom jutri ob 9. do polne v veliki dvorani Celjskega doma.

— Lastnikom psov v celjski okoliščini občini sporoča županstvo okoliške občine, da bo izdajalo pasje znamke za tekoče leto končnoveljavno le še do torka 15. t. m. v občinski pisarni na Bregu.

Sport

Naši smučarji v Delnicah

To kar sta za Slovence Kranjska gora in idilična Planica, so za Hrvatje Delnice in Gorskem kotaru. Vso zimo imajo tam dovolj snega in dobro smuko. V Delnicah prirejajo teden za tednom smučske tekme, tam so se vršila tudi prvenstvena tekmovalna zagrebška zimskega podsaveza. Jutri pa se o tam vršilo zanimivo tekmovalje za naslov prvaka Gorskoga kotara. Razpisanih je pet krasnih pokalov. Ker na tekmovalju lanko starta vsak član JZSS, so svojo udeležbo prijavili tudi naši vodilni smučarski klubi Ilirija, Ljubljana in Mariborčani. Barve Ilirije bosta zastopala favoriti Josko Janša in Boris Jenko, dočim pošlje Ljubljana na start Brvarja in Završana, Mariborčane pa bodo zastopali Vodenik, Mušič, Neuman, Pinter in Juric. Slovinci so seveda favoriti in je skoraj gotovo, da bodo odnesli nekaj pokalov. V Zagrebu in na Hrvatskem sploh vlada za tekmovalje veliko zanimanje, predvsem jih pa zanima start Joska Janše, ki se prvič udeležil tekem, prirejenih v okviru Zagrebškega zimskega podsaveza. Upamo, da nas bodo naši fantje na teh tekmovaljih častno zastopali!

— Razpis smučarskih slalom tekem za srednješolske prehodni pokal. SK Ilirija razpisuje propagandne tekme v slalomu po sledečih propozicijah: Vsakoletne tekme se lahko udeležijo dijaki srednjih šol v skupinah iz zavodov. Najmanj 5 dijakov tvori skupino enega zavoda. Ocenil se vsakega tekmovalca, vendar pride za placement skupin v poštev le skupna ocena prvih štirih tekmovalcev vsake skupine. Pokal si pribori moštvo onega zavoda, ki doseže dve sezoni zaporedoma ali trikrat v preteklih največje število točk. Za izvršitev tekmovalja je potrebna prijava najmanj štirih zavodov. Skupina, v kateri nastopi tekmovalci, ki ne bi bil srednješolec, se diskvalificira. Tekmuje se po pravilniku JZSS za slalom. Tekma se vrši dne 20. t. m. pod Zelencico, na gornjem plazu. Samo pisarne prijave je vložiti najkasneje do 15. t. m. do 12. ure na Smučarsko sekcijo SK Ilirije, Ljubljana, kavarna Evropa. Prireditelj si pridržuje pravico sprememb programa in event. propozicij.

— Slalom za ostale posameznike priredi SK Ilirija istotam in istočasno. Ocenjujejo se posamezniki in ne moštva. Prijave z prijavnino Din 10 se sprejemajo kot zgoraj. — SK Ilirija.

— Tekmo v smuku priredi SK Ilirija za prehodno ljubljansko darilo g. barona Borna, »kozorogov roge« v soboto, dne 19. t. m. Start na vrhu ljubljanske ceste ob 11. uri dopoldne, cilj pri cerkvi sv. Ane. Dolžina proge znaša 2,4 km, višinska razlika 540 m. Srebrni kozorog roge postane last zmagovalca po dveh zmagah zaporedoma ali po treh v preteklih. Tekmuje se po pravilniku JZSS. Pravico starta imajo vsi, tudi neorganizirani smučarji. Prijavnina znaša Din 10 in jo je plačati obenem s prijavo. Zrebanje startnih števil se vrši ob 8. uri zjutraj pri »cestarju«, nakar je ob 9. uri skupen odhod na start. Samo pisarne prijave se sprejemajo do 17. t. m. do 18. ure na Smučarsko sekcijo SK Ilirije, Ljubljana, kavarna Evropa. Naknadne prijave pa pri »cestarju« pri sv. Anji do zrebanja. — SK Ilirija.

— Poziv vsem kapetanom srednješolskih slalom moštev. SK Ilirija sklicuje sestanek vseh kapetanov srednješolskih slalom moštev, ki se udeležijo slaloma v Trzinu, dne 20. t. m., in sicer v torko ob 19. uri v klubski sobi kavarne Evropa. Prosimo polnoštevilno. — Tajnik.

— Smučarska sekcija SK Ilirije. Damsko prvenstvo kluba se izvede v nedeljo na prireditvi Sm. kl. Dovič-Mojstrana. Prva ilirijanka, ki reže cilj, je klubska prvakinja za 1931-32. Vse na plan! — Sestanek vseh tekmovalcev in odbornikov, udeležencev za slalom in smuk v Trzinu se vrši v torko ob 19. uri v klubski sobi kavarne Evropa. — Tajnik.

— Motokolesarski klub »Ilirija« vljudno vabi vse, dirkače in člane na razdelitev nagrad in kolajn letošnjega »Motokolesarja« na Bledu. Razdelitev se bo vršila v nedeljo 13. t. m. ob 15. uri v restavraciji Kušar na Viču pri Dolgem mostu.

— Crosscountry-tek SK Ilirije, ki bi se moral vršiti v nedeljo, dne 13. t. m. je radi skrajno neugodnega vremena preložen na kasnejši termin SK Ilirija.

— 8. številka »Sportnega lista«. Izšla je te dni 8. letošnja številka »Sportnega lista« z mnogostransko aktualno vsebino. Prinaša pregled smučarskih prireditev, nogometnih tekem doma in v inozemstvu, organizacijo novo osnovanega ministrstva za telesno vzgojo uvodni članek o važnosti strokovnega sportnega glasila, uspehe ljubljanskih sabljacev na turnirju za prvenstvo Zagreba, napoved nekaterih plavalnih in lahkonastopnih prireditev itd.

Na potovanju.

Park kulture v Moskvi

Letovišče v velenemestu, kjer najde dovolj zabave in razvedrila staro in mlado

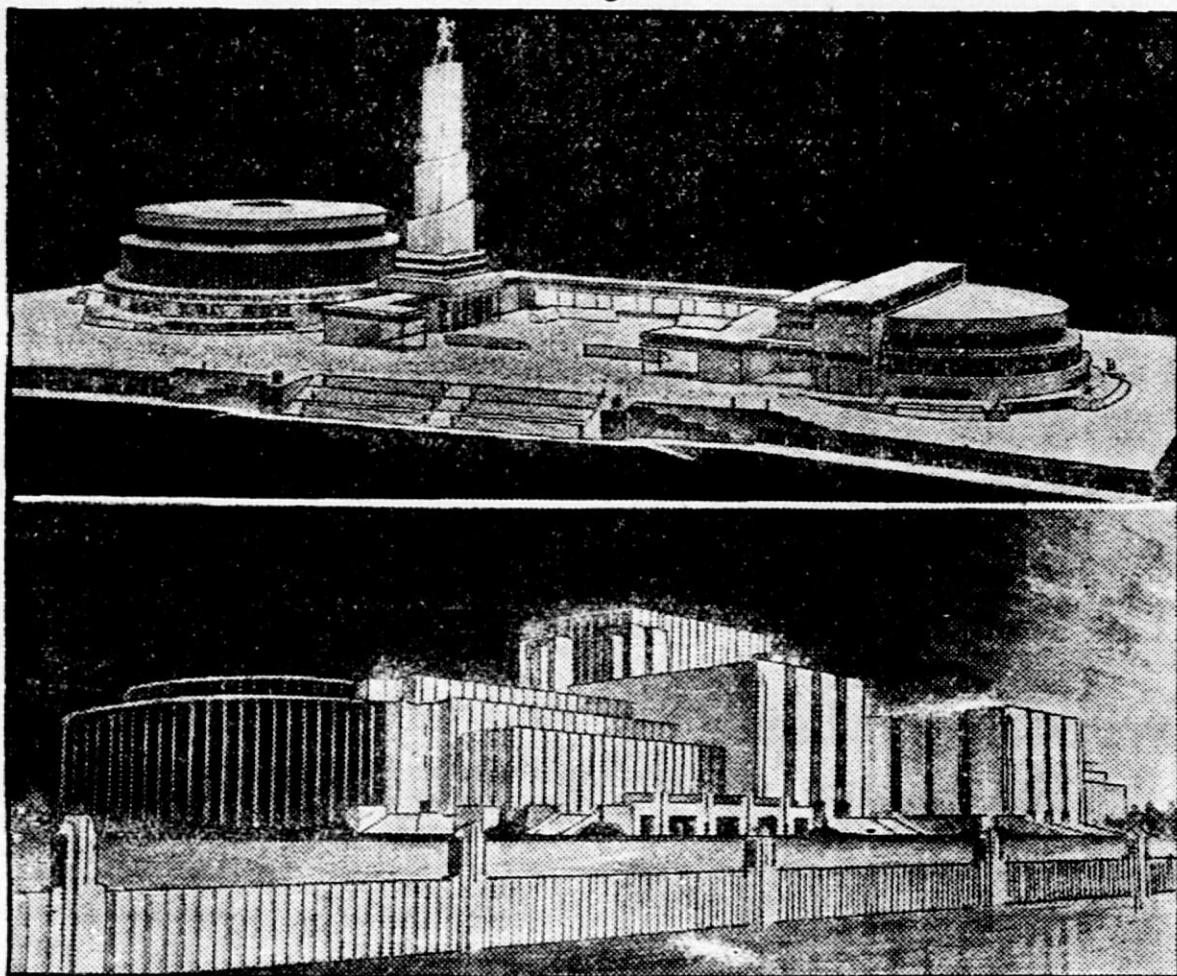
Park kulture in oddiha je boljševiška specialiteta. To ni kakršen koli »Luna-park«, temveč je njegov namen predvsem vzgojen. Imajo ga v vsakem večjem ruskem mestu. Grafika Karolyjeva je v pariški reviji »Vu« objavila daljši članek o posetu parka kulture v Moskvi; iz njenega članka posnemamo nekaj zanimivosti.

Proti plačilu 5 kopejk na dan ali pa 5 rubljev za vso sezono ima vsak sovjetski državljani pravico prebiti v parku svoj prosti dan, se tam ukvarjati z vsakojakimi panogami sporta, posejati knjižnice, restavracije (tri porcije za 1 rubelj 50, kar znaša v našem denarju 18 Din), kinematografe, cirkuse in gledališča po nižjih cenah. Tam so po sebi dvorane, v katerih lahko prese- dš ve s dan, lahko pa tudi na klopi opa-

kov: Galileo, Pasteur, Darwin, Newton itd. s kratko navedbo njihovih del. Ogromen globus, številke petletnega načrta, stenski listi, ki jih pišejo otroci sami, dala sem si jih nekaj prevesti. Naslov: »Mi in oni«. Priloga med sovjetsko vzgojo in vzgojo v kapitalističnih državah. Članek je tako zanimiv, da sem podvomila, če ga je res napisalo otroško pero. Toda moj dvom so kategorično zavrnili. Videla sem tudi veliko sliko Dnjeprstroja, kateri se pozna otroška koncepcija. Neskončno število risb tovorn, traktorjev, kombajnov itd. Po stenah se vrste napis, ki vedno iznova podčrtava osnovno idejo: mladina mora starim kazati pot.

Nič več slik junakov, nič pravih o vilah, mičesar od vsega tega ni več, na njihovem mestu stoje številke o pro-

Tak bo dom sovjetov v Moskvi

Dva nagajena načrta za Dom sovjetov, ki bo stal na kraju, kjer je stala cerkev Krista Odrašenika. Zgoraj načrt ruskega arhitekta Jofana, spodaj načrt ameriškega arhitekta Hektorja Hamiltona.

zuejš čolnarjenje po reki Moskvi — če te samega ne mika sesti v čoln — ali pa poslušaj godbo, ki stalno igra v parku.

Povsod igrajo šah, zakaj pozabiti ne smemo, da petletni načrt predvideva tudi povečanje števila šahistov.

»Otroško mesto« je morda najlepši kraj v parku. Tam lahko matere brez skrbi poste svoje otroke, da se ves dan igrajo v popolni svobodi. Nanje pazijo, jih poučujejo in se z njimi igrajo. V ta namen so postavljeni posebni pedagogi. Nič več ne vidiš utrujenih in izžetih mater z vekajočimi otroci v naročju in nikoli se ne zgodi, da bi otrok tulil, ker odrasli pozabljajo nanj in mu posvečajo premalo pažnje. (V »otroško mesto« imajo dostop otroci od enega meseca do 16 let.)

Zanimive so številke, ki mi jih je navedel ravnatelj moskovskega instituta za znanstveno raziskovanje: V vsej sovjetski Rusiji je oskrbovanih v otroških jaslih 75.000 otrok, med tem ko je to ugodnost imelo pred revolucijo komaj 500 otrok.

To je pravo mesto pritlikavcev, vsa oprema je napravljena po otroškem merilu in prepašani z rožastimi in včrtnimi predpasniki prebijajo otroci tam po cele dneve. Vsi so zelo snažni tako, da je lady Astor, ki je spremljala Bernarda Shawa na njegovem nedavnem potovanju v Rusijo, dejala Stalinu: »Vaši otroci so preveč umili, kadar se otrok igra, mora biti umazan, sicer ni otrok.«

Človek se čudi, kako da ta leta velikega trpljenja in odpovedi niso zapustila pri otrocih nobenih vidnih sledov. Kako je mogel kelih trpljenja, iz katerega so pili njihovi starši, iti kar tako mimo njih? Ali je to tudi eden izmed mnogih ruskih čudežev?

Starjši otroci se igrajo v popolni svobodi. Ves ogromni, senčnati park jim je na razpolago, vozarijo se s čolni po reki in ti čolni so namenjeni izključno le njim. Vsi otroci, ki niso imeli prilike oditi na deželo ali na morje, se zatekajo v park kulture in oddiha, ki že sam po sebi predstavlja nekako letovišče. Razkropljeni po vsem parku, se igrajo v majhnih liščah in in nasadih, katerim pravijo v Rusiji »detskaja ploščad«, prirejšo gledališke predstave v posebnih, njim namenjenih gledališčih, kjer dobe tudi kostume, maske in druge take potrebščine.

Ob deževnih dnevih se zbere v veliki sobi, kjer stoji šest mizic za odbojko (ping-pong), šahi in več drugih poučnih iger, zakaj pozabiti ne smemo, da se v Rusiji otroci ne igrajo zaradi igre same, temveč zaradi njenega vzgojnega pomena. Rusko ljudstvo je zaočalo, treba je zamujati čas na vsak način nadoknaditi. Omenim naj samo strelsko igro z vprašanji in odgovori. Otroci imajo pred seboj tarče iz lepenke. Vprašanje: Kdo je izumil električno luč? Če strelce zadene tarčo, lepenka odpade in pokaže se Edisonovo ime z njegovo fotografijo.

Sopne iz polne slik razstavi učenja

Svetovni rekord v stenografiji

18 letni Adolf Karnau iz Achima (Hannover), ki je napisal v 3 minutnem diktatu 520 zlogov in dosegel nov svetovni rekord v stenografiji.

Japonske slike zastoj

Te dni bo otvorjena v Tokiu razstava slik, ki so jih pripravile učence vseh japonskih srednjih šol. Razstavo prireja japonska organizacija »Splošna ljubezen do bližnjega« (Universala Homama Asocio ali Zimui Aizen Simbun). Odlični japonski umetniki bodo pregledali pripravljene slike in zbrali najlepše za razstavo. Tako pridejo na razstavo samo najboljša dela japonskih srednjiholk. Slike predstavljajo japonske krajine, običaje, šege in drugo na originalen japonski način. Prizori iz japonskega življenja so slikani na japonskem papirju ali na svili.

Prireditelji razstave so sklenili razposlati po razstavi vse slike brezplačno po svetu in sicer šolam, društvom, rodbinam in poedincem, ki bi jih radi imeli. Slike bodo razpošiljali po vrstnem redu, kakor bodo prihajale prošnje. Kdor se torej zanima za dela japonskih srednjiholk in bi rad dobil zastoj te originalne slike, naj kar napiše prošnjo, pa jih bo dobil. Prošnje naj bodo pisane razločno v japonsčini ali v esperantu na naslov: Europa Centra Oficejo de UHA Paris 15 e 1. rue Felix Faure ali pa Esperanto Propagando Oficejo, Kameoka, Japanujo.

Mussolini kot sportnik

Fašistični diktator Mussolini je tudi navdušen sportnik. Rad sede na konja, zna dobro plavati, je izurjen letalec in avtomobilist. Zdj se uči upravljati še motocikel.

Nesrečen, ker ima milijone

Ljudje so navadno nesrečni, ker nimajo denarja, na Danskem pa živi pesnik, ki je nesrečen, ker ima milijon in sicer v danskih kronah, kar znaša v našem denarju prav čeden kupček bankovcev. Gre za pesnika Nilsa Peterse- na, ki je pripovedoval zanimivo zgodbo iz svojega življenja v Berlinu, kamor je priletel z aeroplanom kot sotrudnik največjega holandskega lista.

Nils Petersen je bil prvotno reven kot cerkvena miš in ker se ni mogel preživljati s pesnikovanjem, se je pridružil potujočim ciganom. Z njimi je prepotoval po Finsko in Rusijo tja lo Črnega morja, Perzijo, Indijo in Tibet tja gori do Aljask. Na napornem potovanju po svetu je trpel največ »tato, ker se mu je pokvaril fotografski aparat tako, da ni mogel zbirati krasnih naravnih posnetkov. Ker si ni znal pomagati drugače, je začel opevati nove »raje in ljudi. Nekega dne mu je prišlo na misel, da bi postal nekaj teh pesmi uredništvu kodanskega lista. Odgovor je dobil čez nekaj mesecev pošto le- žeče v Vladivostoku. Pesmi so bile objavljene, priložen je bil kraljevski honorar, poleg tega pa laskava ponudba več- likega kodanskega založništva.

Toda od tistega dne, ko mu je začel lebdeti pred očmi denar, ni mogel več pisati stihov. Odklonil je ponudbo založništva, pa je šlo zopet vse gladko. Ta čas si je bil dal popraviti fotografski aparat in zopet je zbiral svoje vtise. Čez dve leti je postal iz Bombaya založništvo večjo zbirko svojih pesmi, pozneje pa še z Aljask. In ko se je ne- dnevno vrnil v Kodanjo, je presenečen zvedel, da je postal naenkrat slaven pesnik, da so se ljudje za njegovo »zbirko »Nočni pisakač« kar trgali in da ima v banki na račun svoje zbirke cel milijon danskih kron. V uredništvu lista, ki mu je pošiljal dopise, je pa imel pri- pravljeno pogodbo s stajnimi pogoji. Vse mesto je bilo na nogah, ko je zve-

delo za njegov povratek. Nils Petersen je pa zaključil izpoved pesnika milijonarja proti svoji volji takole:

»Zdaj sem slaven, imam milijon, nikoli več ne bom lačen, vendar sem pa nesrečen. In zakaj? Ker sem izgubil svobodo. Potujem z ekspresnimi vlaki in aeroplani, toda hodil bi raje peš, ker bi mi začelo srce zopet močnejše utripa- ti pri pogledu na prekrasni solčni za- hod za Krimom in na zasnežene gorske velikane Himalaje.«

Bolgarski Kürten

Sofijsko sodišče je obsodilo te dni na dosmrtno ječo bolgarskega Kürtena Dragana Mirazčijskega. Obravnava je trajala teden dni in naval občinstva na sodno dvorano je bil ves čas ogromen. Mirazčijski je bil obtožen, da je umoril lami poleti v sofijskem mestnem parku slušateljico prava na sofijski univerzi Magdo Titirino, ki ji je zadal s kur- hinjskim nožem 20 težkih ran. Policija je pa domnevala, da je umoril tudi neko sofijsko prostitutko in nekega kuharja iz Samokova. Teh dveh umorov mu pa niso mogli dokazati.

Obtoženec se je zagovarjal s tem, da je umoril Titirino, ki je imel z njo ljubavno razmerje, čeprav je oženjen, na njeno lastno prošnjo. Psihijatri so izjavili, da je obtoženec sicer nekoliko ekscentričen, da pa za svoje dejanje v polni meri odgovarja. Preiskovalni sod- nik je zaslusal nad 50 prič, med njimi 30 žensk, ki je imel z njimi Mirazčijski lu- bavno razmerje. Vse ljubice so mu pa dale dobro izpričevalo, češ, da je bil v ljubezni zelo pozoren in nežen. Senza- cijo je vzbudilo pričevanje obtoženče- vega sostanovca, ki je izjavil, da se je Mirazčijski nekoč pobahal, da je imel že 550 ljubic. Ljudje so bili tako ogor- čeni, da so hoteli obsojenca linčati. Vsi so pričakovali, da bo obsojen na smrt.

Madžarski zunanji minister dr. Ludvig Walko

Odpotoval je nenadoma v Rim, Benevo in Pariz, da se informira pri Mussoliniju, pri Društvu narodov in pri Tardieu-u o podro- bnostih podnavskega bloka, ki sta si ga za- mislila Tardieu in dr. Beneš.

Model

Slavni slikar Eduard Meyerheim je slikal nekoč branjevko sredi zelnatih glav, pese in krompirja. Vse je šlo glad- ko od rok, samo postava branjevke se mu ni hotela v spominu dobro izobliko- vati. V njegovi umetniški predstavi je živele branjevka kot izredno grda žen- ska, kot živo protislovje svežih in lepih poljskih pridelkov, ki jih prodaja. Take- ga modela pa ni mogel najti. Prijatelj mu je svetoval, naj objavi v novinah oglas in Meyerheim je storil tako. Ob- javil je oglas: »Iščem model, izrazito grdo žensko. Samo grde pridejo v po- šte. Priglasite sprejema itd.«

Slikar je čakal dan za dnem, toda nobena se ni oglasila. Slika je bila že dovršena, manjkala je samo še stara branjevka. Obrni zadevo, pa bo vse do- bro, mu je svetoval prijatelj. Užalil si žensko nečimernost, poskusi še enkrat, prepričan sem, da bo šlo. In slikar je poslal v novine nov oglas: »Iščem mo- del, lepo, ne več mlado žensko okrogle postave.« Komaj je bil oglas objavljen, je prišla pred slikarjev atelje cela pro- cesija priletnih, lepo rejenih žensk in izmed njih je slikar kaj lahko izbral svojo branjevko.

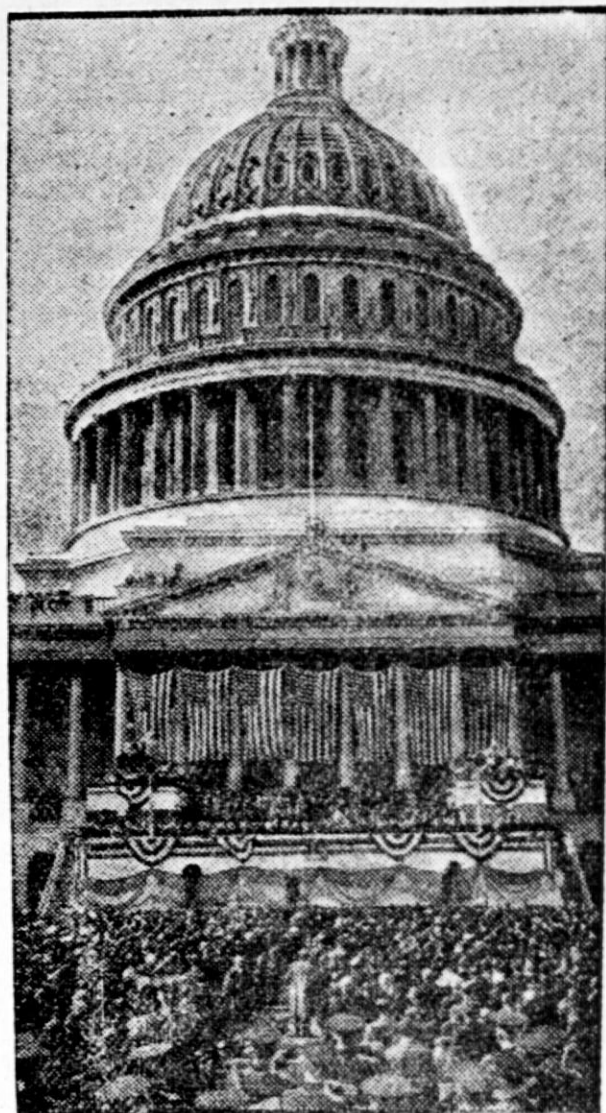
Starost nekaterih bolni

Že v najstarejših časih so se ljudje zanimali za bolni in so nekatere uspeš- no lečili. Mnoge bolni je poznal že Hippokrat, med drugimi trebušni tifus, božjast, revmatizem, hemeroide, vnetje trebušne mrene itd. Arabski zdravnik Rhazes (l. 850) je prvi opisal spalno bolezen, poznal je pa tudi črne koe, ki so se pojavljale prvotno na velblodih. Prva epidemija koz se je pojavila v Ev- ropi v 6. stoletju po Kristusu. Azijska kolera je bila znana že v pradavnih časih v Indiji, v Evropi se je pa poja- vila šele l. 830. Tudi dizenterija je bila znana že v pradavnih časih. Izraz di- zenterija rabi že Herodot. Malarijo so poznali v Grčiji in v Italiji, omenja jo že Plinius mlajši. Antični zdravniki so poznali tudi tuberkulozo.

O sifilisu menijo, da se je pojavila v Rimu ob zatonu tega mogočnega ce- sarstva. Drugi pa pravijo, da so jo pri- peljali v Evropo Kolumbovi spremlje- valci. Okostja prvotnih prebivalcev Ame- rike pričajo, da je bila ta strašna bole- zen že takrat razširjena. Tetanus so po- znali že grški zdravniki. Aristoteles je poznal steklino pri živalih, pri človeku jo je pa opisal Celsus leta 23 do 30 pred Kristusom. Najstarejšo vest o epi- demiji prave kuge imamo od Oribasija (326 do 403 pred Kristusom). Izraz dia- betes izvira iz 3. stoletja po Kristusu od Demetria. Hippokrates je priporočal že sredstva proti poapnenju žil. Histe-

rijo je smatral Platon za posledico bo- lezni v maternici. Srčne napake je zabe- ležil že Galenos l. 131 po Kristusu. Šele z izumom mikroskopa je bilo omogočeno boleznim spoznati in lečiti.

Washington slavi Washingtona

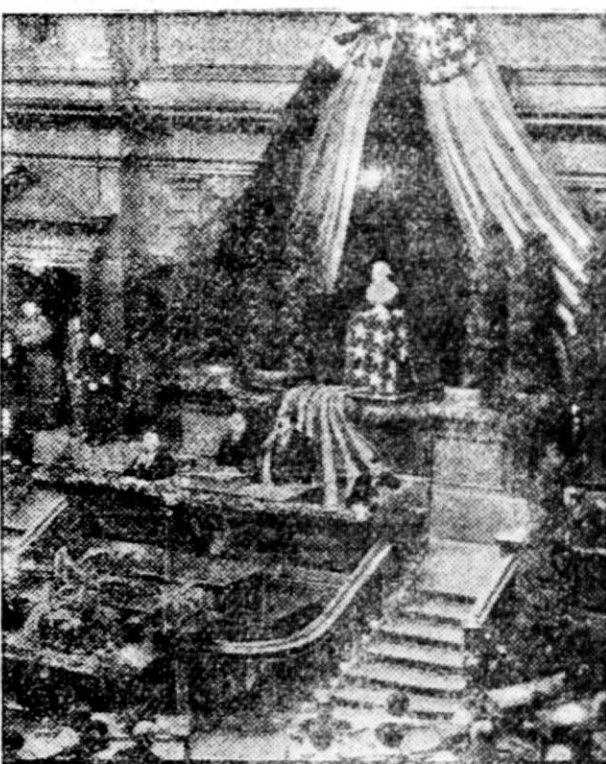
Oficijelna ameriška proslava 200 letnice Washingtonovega rojstva pred kapitolom v Washingtonu

To so kavalirji!

V mestu Aurora v ameriški državi Illinois imajo zelo galetne mestne očete. Na prestopni dan 29. februarja so se občinski svetovanci odrekli svojim funkcijam in jih prepustili 16 dekletom. Pa tudi ravnatelj bank, tovarn, zavodov in hotelov ter sploh vseh podjetij v mestu so za en dan odstopili in pre- pustili svoja mesta ženskam. Celih 24 ur so imele javno življenje mesta, ki šteje 50.000 prebivalcev, v rokah žens- ke, večinoma mlada dekleta. Gospo- dinstvo je bilo seveda ta dan zane- marjeno, ker so gospodinje uradovale. Dekleta po pisarnah so zasedla mesta svojih šefov, služkinje so se šopirile po salonih in komandirah, da jih je bilo veselje gledati.

Celo policijsko službo v mestu so prevzela dekleta in na prometnih kri- žiščih so stale ženske namesto redar-jev. Policijsko službo je vodila lepa črnačica, zlatolasa lepota, bivša kraljica lepote, si je pa napudrta no- sek in stopila na čelo gasilcev. Tudi pošto in kaznišnico so imele en dan v rokah ženske.

Nemška proslava Washingtonovega spomina

Oficijelna nemška proslava 200 letnice Washingtonovega rojstva v državnem zboru, kjer govori ameriški poslanik Sackett. Pred njim je izrekel Ameriki čestitke v imenu nemške vlade državni kanciler dr. Brüning.

Letališče sredi Pariza

Mlademu pariškemu inženjerju N. Lucartu se bo najbrže posrečilo zado- voljivo rešiti problem letališča sredi Pariza. Zasnoval je namreč načrt pre- ureditve otočka Ile de Cygnes na Seini med Pont de Passy in Pont de Grenel- le tako, da bo zgrajeno na njem okrog 800 m dolgo in 30 m široko letališče. Na enem koncu otočka stoji bronasta kopija newyorškega kipa Svobode. Po Lucartovem mnenju se bo dal ta otoček razširiti, ne da bi trpel promet po Seini. Na otočku bi bilo po preure- diti prostora za 200 malih letal.

Če dobe Parižani letališče sredi mesta, jim ne bo treba več hoditi na letališče v Le Bourgetu, ki je precej oddaljeno od mesta. Ob ugodnem vre- menju bi se lahko spuščala na otoček v mestu tudi velika prometna letala. Drugeče bi pa potniki prestopali na le- tališču Le Bourgetu na manjša letala in bi prispeli tako po zraku naravnost v Pariz.

Lepite na pisma znamke protituberkulozne lige!

Spominjajte se slepih!

Čudodelni zdravnik

Roman

— Rešena sem! — je pomislila. Hitela mu je naproti in ga odvedla naravnost v materino sobo. Toda Chebsky ji ni dovolil iti z njim, ker je bila preveč razburjena in slaba. Vzel je s seboj služkinjo. Soba je bila vsa okrašena z rožami, toda pri nogah uboge žene je stala smrt; blaznost je zopet plaval nad njenim čelom.

Zavest se je vrnila, — je zamrmral Chebsky.

Bolnica je ležala vznak, oči izbuljene, nepremične, obraz leden. Opazila je Chebskega. Grozen strah ji je skrivil obraz. Pahnila je zdravnika od sebe, si zakrila obraz z rokami, se obrnila k steni in zahrčala.

Gauberge je zašepetala:

— Gospod doktor, ali ni prepozno. Jo morete še rešiti?

— Morda, — je odgovoril Chebsky s tako čudnim izrazom, da je starka kar zadržala. Zdravnikov obraz je bil tako izpremenjen, da ga ni spoznala.

— Pošljite k nji njeno hčer. Ne ogovarjajte je, čakajte, — je dejal skoraj osorno.

— Da, — je zajecjela starka vsa zbegana.

Chebsky je hotel oditi, pa se je vrnil k nji.

— Kaj pa dela v gradu ta Italijan? — je vprašala starko.

— Nič posebnega. On ni podoben hudobnemu človeku; je pa odlično na njihovi strani. Po vašem odhodu je šlo vse narobe. Prve dni je bilo še dobro, gospa je bila srečna in mislila sem, da bo gospod Andre...

Chebsky je pazljivo poslušal. Gauberge je nadaljevala:

— Toda pokazali so mu vrata... Pravijo, da mu diši samo Emmine dola. Pregovorili so gospoda barona... Zarotili so se... Sama ne vem, kaj hočejo.

— Dobro, storite, kar sem vam rekla, — je dejal Chebsky.

Odšel je doli. Athenais je baš prihajala z Dottiem od maše. Čim je zagledala Chebskega, se ji je zmračil obraz. Dotti je pa govoril s Chebskim komaj deset minut in že ga ni hotel več zapustiti; Athenais ga je komaj spravila od njega v oratorij, češ, da ima z njim važno posvetovanje. Chebsky je izrazil ugodno priliko, ko je ostal sam, da je zapustil grad in se odpeljal v Barneville; vrnil se je v Saint-Vigor šele k obedu.

XXIII.

Athenaidina molilnica je bila najlepša soba v vsem višjem samostanu, z velikim kamninom in velikimi okni. Stene so bile obložene s hrastom in zakrite deloma s knjižnico. Rjavi zastori so zadrževali svetlobo; v ozadju je bil oltarček iz črnega marmorja s krasnim slono-koščenim Kristusom in dvema velikima slikama, ena je predstavljala mučenika iz Ribeire, druga pa meniha iz Gurbana. Vse je bilo mračno, strogo, hladno. Abbeju je bilo tu skoraj neprijetno.

— Sedite, monsignore, — je dejala Athenaida svečano. Dotti je listal po knjigah in občudoval slike.

Athenais je pokazala z roko na črno tapacirano otomano in ga znova pozvala z izrazom lahke nestrpnosti, naj sede.

Dotti je končno sedel. Athenais je sedla njemu nasproti za staro hrastovo mizo, odprla je predalček in razložila po mizi papirje. Dotti jo je s strahom opazoval. Začel je nosljati, da bi zbral nekaj poguma.

— Monsignore, z N. E. kardinalom Shordoniem dopisujem skoraj že dvajset let, — je začela Athenais. Dotti se je priklonil in postal pazljivši.

— Pred dvema mesecema sem gospodu kardinalu zopet pisala. Prosila sem ga, naj mi dovoli obvestiti ga o moji stari ideji, ki bo, menim, cerkvi v korist. Gospod kardinal mi je izvolil odgovoriti, da me boste izvolili posetiti in da vam popolnoma zaupa.

Dotti se je znova priklonil, toda namesto da bi se udobno zleknil na otomani, se je vzravnal in Athenais, ki ves čas ni odvrnila pogleda od njega, se je čudila izpremembi, ki je nastala tako nepričakovano v njegovi zunanosti. Usta, običajno smehljajoča, so se mu skrivila, bistro in globoke oči je napol zatisnil, a na širokem čelu mu je zalagal žarek bistroumnosti.

Athenais si je mislila:

— Zares, to je pravi mož.

Potem je pa dejala na glas:

— Monsignore, izvolite, prosim, dobro poslušati; zanašam se na vašo modrost in na prijateljstvo, ki ga vam izkazuje Njegova Eminenca, da boste porabili besede, ki jih izgovorim tu vpricho vas.

— Njegova Eminenca mi je preveč naklonjena. Poslušam vas, gospodična, govorite z menoj kakor s spovednikom.

Te besede je izgovoril z resnobo, ki ni bila hlinjena; dvoumni izraz, ki je zmotil toliko ljudi v sodbi o njegovem značaju, je bil docela izginil z njegovega obraza; bila ga je sama pozornost; šlo je za cerkvene zadeve; Dotti je postal zopet duhovnik, diplomat.

Athenais se je ozrla na svoje zapiske, potem je pa začela z drhtečim glasom:

— Jaz sem sirota, monsignore; vzgojena sem bila v bavarskem samostanu; v Pariz sem prišla l. 1821; ostala sem tam do l. 1848. Spoznala sem svet; proučevala sem ga od blizu. Leta 1848 so grozni dogodki uničili našo rodbino; spoznala sem roko Gospodovo. Od moje rodbine je ostal samo brat s svojo hčerko.

Brat je star zdaj trinajstdeset let; Emma je zelo nežna, ona ni za svet. Mislila sem, da jo mika samostansko življenje in prižadevala sem si na vse načine navdušiti jo zanj. Emma podeduje lepo premoženje. Njeno bratovo in moje premoženje znaša zdaj pet in pol milijona.

Dottiju se je čelo komaj vidno zmračilo. Pričakoval je nekaj manj vsakdanjega, a ta hladna preračunljivost ga je neprijetno presenetila. Vzel je pošten ščipec tobaka in si ga potlačil v nos.

Athenais je uganila njegove misli.

— Te podrobnosti so potrebne, monsignore, — je nadaljevala; — moram jih omeniti takoj v začetku. Predno razgrnem pred vami svoje načrte, vam hočem omeniti praktična sredstva za njih uresničenje.

Za hip se je zamislila, potem je pa nadaljevala:

— Presenetil me je razkrajalni sistem sedanje družbe. V Franciji monarhija ni več mogoča; ljudstvo ne veruje kralju, a kralj noče vladati. Podlaga avtoritete vedno bolj izginja. Cesarstva vlada jo docela uniči; ona je uničila seme s tem, da ga je posejala v splošno volilno pravico.

— Avtoriteta je od boga; ljudstvo jo trpi, toda ne prenaša je.

Abbe je namršil obrvi, oči so se mu pod gostimi črnimi trepalnicami zaiskrile. Ves presenečen je opazoval Athenaido.

Ona je pa nadaljevala:

Zdravstveno delo v dravski banovini

Iz poročila Higijenskega zavoda v Ljubljani o delovanju v preteklem letu

Ena naših najvažnejših socialnih in zdravstvenih ustanov je gotovo Higijenski zavod v Ljubljani, čigar delokrog se razteza na vso dravsko banovino in ki je lani proslavil 10-letnico svojega uspešnega delovanja. Oglejmo si ustroj in delovanje Higijenskega zavoda in njegovo delovanje v preteklem letu.

Delo higijenskih ustanov v l. 1931

Kako ogromno nalogo je vršil tudi v preteklem letu Higijenski zavod, ki ga vodi naš odlični organizator in predsednik JZSS direktor dr. Pirc, je najbolje razvidno iz statističnih podatkov.

V bakteriološko - epidemioloških oddelkih v Ljubljani, Mariboru in Celju je bilo izvršenih 15.723 bakterioloških preiskav. Samo na difteriji je bilo preiskanih 3483 oseb v 5474 pregledih. Pri 886 so bili ugotovljeni bacili difterije. Seroloških preiskav glede sifilide je bilo 28.410 pri 5246 oseb. Od teh je bilo 744 okuženih na sifilido. Delo na teh oddelkih so vršili samo trije zdravniki. Poleg tega so pa ti oddelki praktično zadržali nalezljive bolezni v krajih, kjer so se pojavljale. Higijenski zavod sam je izvršil v nekaterih krajih zaščitno cepljenje proti škrlatinki, imuniziral je v krškem ljubljanskem in radoviškem srezu 8080 otrok z Dickovim toksinom itd.

Sanitetno tehnično delo

Lani je sanitetno - tehnični oddelki izvršil 62 asanacij, dogradil je 10 vodovodov (v Medvodah, Moravčah, Veliki in Mali dolini, Gabrjuhu, St. Janžu, Ponikvi, Gozdu, Sv. Križu, Velikem Kalu, Orkilevcu in Bizovicah). Poleg tega je zgradil zdravstveni dom v Medvodah in okrevališče za slabotno šolsko dečo na Rakitni. Sedaj gradi zdravstveni dom v Murski Soboti in Dolnji Lendavi, dve cisterni, 2 vodnjaka, uredil je 23 gnojnice in 22 stranišča. Za te asanacijske naprave je država prispevala 297.231, banovina 994.009, občine 124.000, zasebniki pa 680.395 Din, kar je dokaz, da še živi plemenitost med nami. Napravil je tudi 31 načrtov za razne asanacijske objekte in merjenja za vodovod v Suhi krajinji za 100 km omrežja. Asanacijska dela so se vršila po vsej banovini.

Oddelek za preiskavo vode in živil

Oddelek je bil uveljavljen zakon o nadzorstvu nad živilci, se je delo v tem oddelku zelo pomnožilo. V preiskavo je bilo poslanih 4261 vzorcev živil in vode, od teh so bili vzorci preiskani tudi bakteriološko. 501 vzorec živil in odgovarjajo predpisom zakona o živilih. Med preiskanimi vzorci je bilo v 1827 primerih mleko, ki v 441 primerih ni odgovarjalo predpisom in je bilo označeno kot slabo.

Antirabinski ambulatorij v Ljubljani, Mariboru in Celju so cepili proti steklini po Hemptovi standard metodi 305 oseb. Zaradi ugriza steklih psod je bilo kurativno cepljenih 94 oseb itd. Noben izmed cepljenih ni obolel na steklini.

Socijalno-medicinsko delo

a) Zaščita mater dojenčev in male dece Delo na pobujanju umrljivosti in obolenosti dojenčev in male dece so opravljali: Zavod za zaščito mater in dojenčev v Ljubljani in dečji dispanzerji v Mariboru, Celju, Trzinu, Kranju, Rogatcu, Medvodah, Lukovici, St. Vidu nad Ljubljano, Hrastniku in Trbovljah. Vsi dečji dispanzerji imajo po dva oddelka: posvetovalni-ko za matere, dojenčev in male otroke in polikliniko za otroke. Zavod za zaščito mater in dece v Ljubljani ima pa poleg tega še mlečno kuhinjo in odtok za propagando dečje higijene. Priključen mu je Dečji dom kraljice Marije. Posvetovalnice za matere je posetilo 2655 mater, s katerimi je bilo izvršenih 5573 posvetovanj. V poliklinikah je bilo pregledanih 9936 dojenčev in male dece v 26.729 konzultacijah.

Zaščitne sestre so napravile na domu dojenčev in male dece 6292 posetov. Dom kraljice Marije je sprejel v oskrbo 140 dojenčkov, od teh 63 z materami. Dojenčki so bili oskrbovani 10.066 dni, matere 3780 dni. Iz Dečjega doma so se oddajali dojenčki v dečjo kolonijo v Lukovico, kjer so jih sprejeli v rejo družine, ki so pod stalnim zdravniškim nadzorstvom Zdravstvenega doma.

Zavod za zaščito mater in dece v Ljubljani je priredil po vseh 16 tečajev o negi dojenčka, ferijalni tečaj za učiteljice s 45 zdravstvenimi predavanji, tečaj za babice z 20 zdravstvenimi predavanji in 3 materinske večere.

b) Zaščita šolske mladine V delokrog obstoječih šolskih poliklinik v Ljubljani, Celju, Mariboru, Kranju, Novem mestu, Medvodah, Lukovici, Cerkljah, Rogatcu, Trzinu, Zidanem mostu in Laškem je spadalo 28.464 učencev, od teh osnovnošolskih 15.673, srednješolskih 10.791, iz strokovnih šol 1439 in iz obrtnih šol 455.

V ambulatorijih je bilo pregledanih in deloma tudi zdravljenih 22.187 učencev v 34.317 pregledih. V 32.803 slučajih so bila ugotovljena različna obolenja, a le v 1514 slučajih ni bilo ugotovljenih nikakih obolenj. Šolske poliklinike so izvršile po šolah 14.146 sistematskih pregledov učencev. Učenci so se posvetovali v posvetovalnicah poliklinik v 1682 slučajih, starši učencev v 2198 slučajih. Zdravniški šolski polikliniki so napravili 391 posetov, na domu učencev 72, po šolah 319. Zaščitne sestre pa 806 posetov, na domu učencev 514, po šolah 292. V kopalniški polikliniki se je okopalo 23.050 učencev. Osevanje s kremenčevim lučjo je bilo izvršenih 7230. Po šolah so priredile poliklinike 288 zdravstvenih predavanj. Šolska poliklinika v Ljubljani je organizirala ferijalne kolonije v Medvodah, v Lukovici in na Rakitni. Šolska poliklinika v Mariboru ferijalno kolonijo na Pohorju, šolska poliklinika v Celju pa je sodelovala pri ferijalni koloniji Kola jugoslovenskih sester v Bakru. Šolski polikliniki v Ljubljani in Celju sta nadalje organizirali šolske kuhinje, kjer se je hranilo brezplačno ali po zmerni ceni 200 učencev. Polikliniki v Ljubljani in Mariboru sta izvedli po šolah mlečno akcijo. Siromašni učenci so prejeli brezplačno mleko za južino, a drugi po zmerni ceni. Ljubljanska poliklinika je izdala dnevno 115 porcij mleka, mariborska pa vsega skupaj 27.861 porcij.

Koncem leta so začeli vršiti v nekaterih srezih banovinski zdravniški sistematični pregled učencev.

c) Borba proti tuberkulozi V protituberkuloznih dispanzerjih Zdravstvenih domov v Mariboru, Celju, Lukovici in Cerkljah je bilo pregledanih 36.180 oseb v 6188 konzultacijah. Tuberkuloza je bila ustanovljena v 857 primerih. Zaščitne sestre so napravile na domu tuberkuloznih 257 posetov. Mariborski dispanzer je tudi zdravil tuberkulozo s pneumothoraxom. Osevanje s kremenčevim lučjo je bilo 1201. Iz teh podatkov bi bilo sklepati, da je boj proti tuberkulozi v naši banovini malenkosten. Res je, da nimamo dovolj dispanzerjev, bolniških postelj in zdravilišč za tuberkulozo, ker imamo le dvojce zdravilišč, v Topolšici in na Golniku, skupaj s 400 posteljami. Vendar predstavlja to delovanje le en mah del protituberkulozne akcije. Naš boj proti tuberkulozi gre z druge strani, namreč tam, kjer tuberkuloza začne. V dobro izvajani zdravstveni zaščiti dojenčev, male in šolske dece vidimo najuspešnejše orodje proti tuberkulozi. Saj je znano, da sega začetek tuberkuloze v prva starostna leta! Tudi zboljšanje splošnih higijenskih razmer in temeljit poisk prebivalstva sta dobri in uspešni sredstva v boju proti tuberkulozi.

d) Zatiranje trahoma S trahomom je zakuženo v naši banovini Prekmurje (mursko-soški in dolnje-

lendavski srez) ima 96.000 prebivalcev. Ne moremo se podati točnega števila trahomasev, ker posuje Centralni trahomski ambulatorij v Murski Soboti šele 2. letu. V l. 1923 je imel ambulatorij v evidenci 2949 trahomasev, od teh na novo ugotovljenih 430. Centralni trahomski ambulatorij v Prekmurju vodi po naseljih 22 ambulanec, kjer se pregledujejo in zdravijo trahomasi. Pregledanih je bilo v l. 1931 na trahom 14.188 oseb. V centralnem ambulatoriju in selskih ambulancah je bilo izvršenih 59.142 pregledov in zdravljenj, v ambulatoriju 16.834, v ambulancah 42.308. S pregledom celokupnega prebivalstva bomo dobili šele jasno sliko o stanju trahoma v Prekmurju. Za bazo energičnega in sistematskega omejevanja trahoma nam bosta novoustanovljena zdravstvena doma v Murski Soboti in Dolnji Lendavi.

e) Zatiranje spolnih bolezni V ambulatorijih za spolne bolezni v Ljubljani, Mariboru in Celju je bilo pregledanih 1846 oseb (v Ljubljani in Mariboru do meseca novembra) s 5841 pregledi. Posvetovalo se je 276 oseb Venerična obolenja so bila ugotovljena pri 960 oseb. V 523 slučajih je bil vir okuženja najden, v prostituciji v 291, pri prijatelji v 173, v zakonu v 36, v družini v 6, pri porodu v 5, prirojeno v 12 slučajih.

Iz navedenih podatkov ne moremo zaključevati na število spolnih bolezni v naši banovini. Točneje podatke bi morda dobili z anketo. Borba proti spolnim boleznim je v naši banovini nezadostna in potrebuje reorganizacije.

f) Zdravstveni pouk prebivalstva

Higijenske ustanove so vršile intenzivno propagandno delo ter priredile v 117 krajih 288 zdravstveno-poljudnih predavanj s predvajanjem filmov, s sklopičnimi slikami in drugim propagandnim materialom. Predavanja je posetilo 25.685 prebivalcev. Poleg tega so organizirale v 11 krajih 11 potujočih higijenskih razstav, ki so trajale vsega 89 dni in so bile obiskane po 50.089 prebivalcev. Na vseh razstavah je bilo razdeljenega mnogo propagandnega materiala. Zavod je založil lepake in razglednice za protialkoholno propagando in vso zdravstveno zakonodajo iz l. 1930 in 1931 v malih priročnih brošurah. Higijenski zavod je na novo preuredil na velesejmskem prostoru v Ljubljani svoj stalni muzej pod geslom: Organizacija higijenske službe v dravski banovini in higijena na deželi, vse v modelih. Muzej je bil odprt 4 mesece. Posetilo ga je 30.000 ljudi. Higijenski zavod je tudi organiziral v Radio-Ljubljani zdravstvena predavanja, ki so se vršila v pomladanski, jesenski in zimski sezoni vsak ponedeljek.

g) Statistično delo

Statistični odsek socijalno-medicinskega oddelka Higijenskega zavoda je zbiral podatke o gibanju prebivalstva in nalezljivih boleznih in jih obdelal v statistične svrhe. Dopržil je o tem statistiko za leto 1931, kakor tudi za vse desetletje 1920 do 1930, tako da razpolagamo z vsemi statističnimi podatki od poveljne dobe do danes po letih, po srezih, za celo banovino in za poveljno desetletje, in sicer število rojstev in smrtnih slučajev na 1000 prebivalcev, vitalni indeks, pomor dojenčev in male dece v l. mesecu v l. letu, do 5 let, število porok na 1000 prebivalcev, povprečno starost umrlih, odmiranje po starostnih dobah, vzrok smrti, kretanje tuberkuloze in letalitet nalezljivih bolezni. Obdelovali so se statistično tudi hišni zdravstveni listi. Higijenski zavod ima popisanih v hišnih zdravstvenih listih 590 vasi v dravski banovini z 98.000 prebivalci. Vsaka hiša v popisani vasi ima svoj zdravstveni list, v katerem so popisane zdravstvene, higijenske in socijalne prilike stanovanca.

h) Javna ljudska kopalnica Javnih ljudskih kopalnic so imele higijenske ustanove 5, v Lukovici, Trzinu, Cerkljah in Medvodah. V l. 1931, se je v njih okopalo 26.885 odraslih oseb.

Nomadi. Učitelj: Toraj ljudje, ki se selijo iz kraja v kraj in ki nimajo nikjer obstanka, se imenujejo nomadi. Ali mi lahko kdo pove kak primer?

Mihec: Naša služkinja, gospod učitelj.

Od

850

Din!

Za 10 dni vključno: provizno prehrano, stanovanje vse takse, elekt. luč, postrežbo in kopel na lastni pešeni obali

Koncerti, dancing, sport, tenis

HOTEL

BON-REPOS

Zahtevajte gratis prospekte!

Korčula

JUŽNA DALMACIJA

4 ure do Splita, 3 ure do Dubrovnika.

Brzjavlj: Andreis.

Korčula

Dunajski velesejem

(WIENER MESSE)

13. do 19. marca 1932 (v Rotundi do 20. marca)

POSEBNE PRIREDITVE:

Semenj pohištva / Reklamni semenj / Posebna razstava novodobnega plinskega orodja / Električna gospodinjstva / Salon kožuhovinate mode / Dunajska pletilna moda

MEDNARODNA RAZSTAVA AVTOMOBILOV IN MOTORNIH KOLES

Semenj za stavbarstvo in gradbo cest / Rastoka hiša / Razstava hranil in živil / Posebna razstava z Gradščanskega / Semenj iznajdateljev / Semenj za kurjenje z oljem

Kmetijska in gozdarska vzorčna razstava

Brez vizuma! S sejmko izkaznico in potnim listom prost prestop meje v Avstrijo. — Ogrski prehodni vizum se ob predložitvi sejmke izkaznice dobi na mej. — Precejšnje vozne olajšave na jugoslovenskih, ogrskih in avstrijskih železnikah, na Dunavu, na Jadranskem morju in v zračnem prometu. Pojasmila vseh vrst ter sejmke izkaznice (à Din 50.—) se dobe pri

Wiener Messe Akt. Ges., Wien VII.

ter med tipskim spomladanskim sejmom pri poslovalnici v Leipzigu, Oesterr. Messhaus, in pri častnih zastopstvih v Ljubljani:

Avstrijski konzulat, Dunajska cesta 31; Zveza za tujaki promet v Sloveniji (»Putnik«), Dunajska cesta 1, Zveza za tujaki promet v Sloveniji (»Putnik«) podružnica hotel Miklič, nasproti glavnega kolodvora.

Višek dunajskega velesejma

je

Julija Krupnika

veličastna

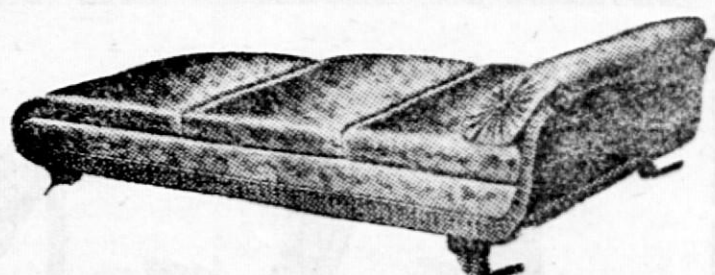
MODNA REVija

ki se bo vrnila 14. marca ob 14.8. svečer v veliki dvorani dunajskega »Konzerthausa«.

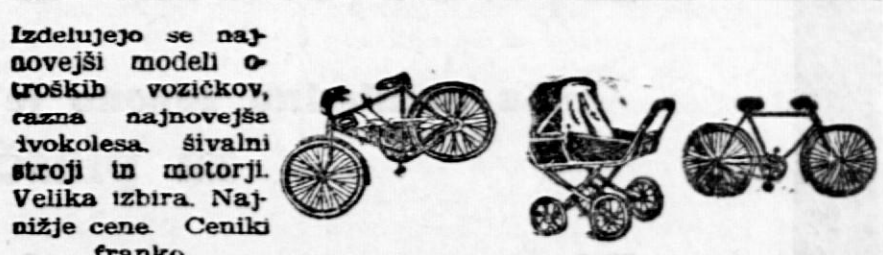
Vstopnice naročite brezplačno na naš naslov:

WIEN VII. KAISERSTRASSE 115.

SITAR KAROL, Wolfova št. 12

Izdeluje najmodernejše spalne divane. Solidna izdelava!

Izdelujejo se najnovejši modeli otroških vozičkov, razna najnovejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. Najnižje cene. Cenik franco.

»TRIBUNA« F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

RADI PRESELITVE

v svojo hišo PRED ŠKOFIJO šte. 21 (poleg magistrata)

dobite **10%** popusta

„PRI ZVONU“

MANUFAKTURNA TRGOVINA

Ivan Strojanshek,

LJUBLJANA, sedaj Povačarjev trg št. 3

Zahvala

Vsem, ki ste se nas pismeno ali ustmeno spomnili s prisrčnimi tolažili, ko smo izgubili našo najdražjo mamico in soprogo, gospo

Ivanko Pelanovo

vsem, ki ste jo obsuli s cvetjem in ji poklonili krasne vence, ji prelepo zapeli v zadnje slovo in jo spremili na njeno zadnji poti — naša iskrenoobčutena topla zahvala!

Maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, dne 14. marca t. l. ob 7. uri zjutraj v župni cerkvi pri Sv. Petru.

V Ljubljani, dne 12. marca 1932.

OTON PELAN, soprog — OTON, VLADO, DANICA, CIREL, OLGA, otroci — MARTA, roj. AZMAN — GUSTI, roj. WOHINZ, snahi — ANTONIJA LOBODA, sestra — in ostalo sorodstvo.

Znižane cene malih oglasov v Slovenskem Narodu

Uprava „Slovenskega Naroda“, Ljubljana
Knafljeva ulica št. 5

Zaradi splošne denarne krize smo znižali cene malih oglasov na 0.50 par za besedo brez kake druge pristojbine.

Večje inserate, oglase med tekstom, notice, smrtna oznanila, zahvale ter druge objave računamo po najnižji ceni. Pri večkratnem naročilu še poseben popust po dogovoru.

Oglasi se lahko naročijo tudi v naših podružnicah:

Maribor, Grajski trg št. 8

Novo mesto, Ljubljanska cesta

Poslužite se ugodne prilike, uspeh bo siguran!

Opozorjamo zlasti na velikonočno številko, ki izide v prav posebno pomnoženi nakladi.

Celje, Kocenova ul. 2

Jesenice, Ob kolodvoru 101

Najboljši češki blagovi

Zajamčeno čistovolneno
moške in damske blagove

zadnjih novosti za

pomladno in letno sezijo

razpošilja starorenomirana ZALOGA TVORNICE
SUKNA

Siegel - Imhof - Brno

Palackého tř. 12, Českoslovaška

Največja izbira. — Najnižje tvorniške cene. — Najsolidnejša izvršitev vseh naročil. — Na zahtevo vzorci zastoj in poštne prosto.

Potrli globoke žalosti naznanjamo vsem prijateljem, sorodnikom in znancom, da je sredi preminul naš dobi sin, soprog, oče, stari oče, brat, stric in svak, gospod

Rudolf Lukež

sodni uradnik v pok.

Pogreb draga pokojnika bo v nedeljo 13. t. m. ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti, Dolenjska cesta št. 88, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 12. marca 1932.

MARJETA, soproga; JAKOBINA, mati; RUDOLF, JOŽE, ALEKSANDER, sinovi; TILKA in ANA, hčeri; ALEKSANDER, VILJEM, brata; EMA, ELZA, sestre; VLASTA, BOŽA, VALERIJA, BOŽO, BRANKO, RUDI in FRANCI, vnuki.

Hotel Bellevue, Omiš pri Splitu

Najlepša dalmatinska riviera. Morje, pesek, solnce, zrak, romantika nadkrijuje vse

Prebiti nekaj dni v hotelu Bellevue se pravi koristiti zdravju. Dobra hrana, zdravilna pitna voda v sobah, električna razsvetjava in kurjava. Peščeno kopališče. Takse ukinjene. Popust cenovnika. Na zahtevo pošljemo prospekte.

Kompletne penzije Din 55.— do Din 75.— na dan.

Najcenejše vezenje perila, zaves, monogramov pri

MATEK & MIKEŠ, Ljubljana

(POLEG HOTELA ŠTRUKELJ)

Entljanje, azuriranje, predtiskanje. — Na izbiro krasno predtiskani prtiči po izredno nizkih cenah.

št. 4823/32.

Razpis

Načelstvo mestne občine ljubljanske razpisuje dobavo in montažo

nove koflarne

za mestno kopališče v Kolodvorski ulici v Ljubljani.

Načrti, proračun ter splošni dobavni pogoji se dobe od 14. marca 1932 dalje v pisarni mestnega ekonomata, soba št. 12.

Pravilno sestavljene in kolkovane ponudbe je vložiti v zapечатnem ovoju pri mestnem načelstvu v Ljubljani, soba št. 12 do 29. marca 1932 do 11. ure popoldne.

Mestno načelstvo v Ljubljani,
dne 11. marca 1932.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakol — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo. Najmanjši oglaš. Din 5.—

Najcenejši nakup!
KONFEKCIJA — MODA
ANTON PRESKER, LJUB-
LJANA, Sv. Petra cesta 14.
22/T

ČEVLJI
NA OBROKE
»TEMPO«, Gledališka ulica 4
(nasproti opere) 19/T

WELTREICH DER TECHN.
4 velike nove knjige prodam
ali zamenjam za radio aparat
na električni priključek. Po-
nudbe na upravo »Slov. Naro-
da« pod »Ugodnost 1138«.

92.000.— Din HISA (VILA)
4 sobe s pritlikinami in kletjo
zgradi stavbna družba »Jugo-
grad«. Informacije: Ing.
Fust, Streliška ulica 33. 34/T

ILUSTROVANA REVJA
»SVIJET«
knjige III. do X. letnik 1927—
1930, nevezan, dobro ohranjen,
ugodno napredaj. Ugodna pri-
lika za knjižnice in čitalnice.
Naslov v upravi »Slov. Naro-
da«. 1110

MLAD GOSPOD
išče službe inkasanta, sluge ali
tekača. Nastop lahko takoj. —
Ponudbe na upravo »Slov. Naro-
da« pod »Pošten 1126«.

MED
zajamčeno pristen, hojev za
bolne na pljučih, ajdov za pe-
civo, cvetlični in žajbljev nudi
»Društvena čebelarica«, Ljub-
ljana, Vošnjakova ulica št. 4, v
bližini gostilne Novi svet. 21/T

PISALNO MIZO
kupim. Ponudbe z navedbo ce-
ne in opisa pod »Pisalna miza«
1100 na upravo »Slov. Naro-
da«. 1100

KLAVIRJI,
pianini, harmoniji se strokov-
njsko popravljajo in najči-
stejše ugašujejo. Tovarna kla-
virjev R. Warbinek, Ljubljana,
Gregorčičeva ulica 5. 1079

ENOSOBNO STANOVANJE
išče mirna stranka brez otrok
v okolici Mirja. — Ponudbe na
upravo »Slov. Narod« pod
»Mirna 1142«.

Vallet Express

naznanja svojim cenj. odjemal-
cem, da je preselil svoj obrat
na Smartinsko c. 24 (kavar-
na Viadukt). Priporoča se za
nadaljnja naročila in naklonje-
nost. — Likanje obleke Din 16.
Kemico čiščenje Din 55. Oba-
ranje Din 280. — Na željo se
obleka renovira. — Pišite do-
pisnico, pošljemo iskat. 1151

Hinko Šimenc
KONGRESNI TRG ŠTEV. 8
(poleg kina Matice) 29/L

Nov poklic

za dame in gospode z
ureditvijo strojnega ple-
tenja doma. Zajamčen
zastavek okoli Din 1500
mesečno, ker napleteno
olago prevzamemo; pla-
čamo trud za pletenje in
dobavimo prejo za prede-
lanje. Pišite po brezplač-
ne prospekte še danes
na: Domača pletarska in-
dustrija Nr. 11 Josip Ka-
liš, Maribor, Trubarjeva
št. 2.

MODROCE

otomane, divane, fotelje in vse
tapetniskne izdelke vam nudi
najceneje

IGNACIJ NAROE, Ljubljana, Gosposvetska c. 16 (pri Levdu) 26/T

VOLNO ZA MODROCE
zelo poceni prodaja šega, Can-
karjevo nabrežje 5/L. 1066

KLAVIRJE, PIANINE
svetovnih znamk — Vam nudi
najugodnejše MUZIKO, Ljublja-
na, Sv. Petra cesta 40. 18/T

PISALNI STROJ

kupim, dobro ohranjen, v za-
bojku, da se dobro zaklene. —
Ponudbe z navedbo cene pod
»Pisalni stroj/1101« na upravo
»Slov. Narod«. 1101

MREŽE ZA POSTELJE
izdeluje najceneje točno po na-
ročilu ter jih sprejema tudi v
popravilo v lesenih in železnih
okvirjih trdka Pavel Strgulec,
Ljubljana, Gosposvetska c. 13
(Koltzej) poleg skladišča »Al-
ko«. 125/L

Mizarji!

zanesljivo suhe deske dobavljajo

FRAN SUSTAR,

parna žaga, Ljubljana. — Pri
naročilu nad 2 m³ popusta 10
do 20 %. — Mizarjski motorni
stroji za obdelavo na razpolago.
30 m³ več let starih hrastovih
plohov po isti ceni kot mehke
deske. 1152

PARNI KOTEL

ali lokomobil od 10—20 m³
kurilne plošve, v brezhibnem
stanju kupi tekuštna tovarna
Pruh v Kranju. 1143

DIN 125.—

1 m³ žaganih bukovih drv pri-
ma kakovosti nudi — Velepič,
Sv. Jerneja cesta 25. — Tele-
fon 2708. 23/T

SLADKEGA SENA

prvovrstnega, več vagonov —
proda Franc Žmitek, Bohinjska
Bistrica. 1147

TELEFON 2059

PREGOG
SUHA DRVA

Pogačnik, Bohoričeva 5.

Hranilnica dravske banovine

prej Kranjska hranilnica

Ljubljana

Knafljeva ul. 9

Obrestuje vloge po najvišji obrestni meri

**Najvarnejša naložba denarja, ker jamči za vse vloge
Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in vso
davčno močjo.**

L. C. MAYER

Ljubljana, Stritarjeva ulica

Za pomladno sezono je dospelo najmodernejše blago
za plašče in kostume.

Blago za gospode od najnižjih cen do najboljše
angleške kvalitete.

P. n. občinstvu se nudi največja izbira
vseh vrst blaga in v vsaki ceni.

Znižane so cene tudi Popper - čevljem

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica 3

je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji.

Ima vlog nad 480.000.000 Din

Za vse vloge jamči ljubljanska mestna občina
z vsem svojim premoženjem in z davčno močjo.
Vse naložbe obrestuje kar najbolj ugodno.

Posojila se dovoljujejo na posestva, menice in
vrednostne papirje čim najceneje.

Za male trgovce in obrtnike ima posebno KRE-
DITNO DRUŠTVO, za pupline naložbe pa SODNI
DEPOZITNI ODDELEK. Za varčevanje mladine
izdaja DOMAČE HRANILNIKE, za pošiljanje po
pošti pa svoje položnice.

Telefon št. 2016 in 2616.

Poštni čekovni račun št. 10.533.

Uradne ure za stranke so od 8. do 12 1/2.